

Zuyd Hogeschool Fontys Hogescholen

**Opleiding tot leraar Basisonderwijs
De Nieuwste Pabo**

Uitgebreide opleidingsbeoordeling

Inleiding

Dit visitatierapport bevat de beoordeling van de bestaande hbo-bacheloropleiding tot leraar basisonderwijs van Zuyd Hogeschool en Fontys Hogescholen. De beoordeling is uitgevoerd door een visitatiepanel dat door NQA in opdracht van Zuyd Hogeschool en Fontys Hogescholen is samengesteld. Het panel is in overleg met de opleiding samengesteld en is voorafgaand aan de visitatie goedgekeurd door de NVAO.

Het rapport beschrijft de bevindingen, overwegingen en conclusies van het panel. Het is opgesteld conform het *Beoordelingskader voor de uitgebreide opleidingsbeoordeling* van de NVAO (22 november 2011) en het *NQA Protocol 2014 voor de uitgebreide opleidingsbeoordeling*.

De visitatie heeft plaatsgevonden op 16 en 17 september 2014.

Het visitatiepanel bestond uit:

De heer drs. G. Monard (voorzitter, domeindeskundige)

Mevrouw dr. M.C.L. Timmermans (referent, domeindeskundige)

Mevrouw dr. I. Pauw (domeindeskundige)

Mevrouw N. de Wit (studentlid)

De heer P. van Achteren BLL, auditor van NQA, trad op als secretaris van het panel.

Bij de aanvraag werd door de instelling een kritische reflectie aangeboden die naar vorm en inhoud voldeed aan de eisen van het desbetreffende beoordelingskader van de NVAO en aan de eisen van het *NQA Protocol 2014*.

Het panel heeft de kritische reflectie bestudeerd en een bezoek aan de opleiding gebracht. De kritische reflectie en alle overige (mondeling en schriftelijk) verstrekte informatie hebben het visitatiepanel in staat gesteld om tot een weloverwogen oordeel te komen.

Zoals gevraagd in de brief van de NVAO (met kenmerk NVAO/20131990/AH) is in deze rapportage is aandacht besteed aan de focuspunten. De NVAO gebruikt de bevindingen van het panel ten aanzien van de focuspunten voor de systeembrede analyse na afloop van de visitaties bij de lerarenopleidingen.

Hoofdstuk 1 bevat de basisgegevens van de opleiding. Vervolgens is in hoofdstuk 2 de beoordeling van het panel per standaard beschreven. Gevolgd door hoofdstuk 3 waarin het eindoordeel voor de opleiding volgt. In hoofdstuk 4 zijn aanbevelingen ten aanzien van de opleidingsbeoordeling uitgewerkt.

Het visitatiepanel verklaart dat de beoordeling van de opleiding in onafhankelijkheid heeft plaatsgevonden.

Utrecht, 9 december 2014

Panelvoorzitter

A handwritten signature in black ink, appearing to read 'G. Monard', written in a cursive style.

De heer drs. G. Monard

Panelsecretaris

A handwritten signature in blue ink, appearing to read 'P. van Achteren', written in a cursive style.

De heer P. van Achteren LLB

Samenvatting

Het oordeel over de hbo-bacheloropleiding tot leraar basisonderwijs, de Nieuwste Pabo, is voldoende. Een onderbouwing van dit oordeel is opgenomen in deze samenvatting en in het beoordelingsrapport.

Onderwerp 1 Beoogde eindkwalificaties

De Nieuwste Pabo heeft de beoogde eindkwalificaties afgeleid van de startkwalificaties van een beginnende leraar zoals vastgelegd door de Stichting Beroepskwaliteit Leraren (De SBL-competenties). De bekwaamheidseisen voor leraar basisonderwijs zijn geordend naar de zeven competenties, gebaseerd op het landelijke profiel van een startbekwame leraar. Vanuit een eigen visie, en met betrokkenheid van het regionale werkveld, is specifieke invulling gegeven aan de eindkwalificaties door de vertaling naar vier opleidingsdoelen, die een helder fundament vormen. Daarnaast maakt de opleiding voor haar doelstellingen gebruik van de landelijke kennisbases. Het panel beoordeelt de beoogde eindkwalificaties (standaard 1) als **goed**.

Onderwerp 2 Programma

Het onderwijsprogramma (240 EC) is opgebouwd uit theorie- en praktijkelementen. De competentiematrix laat zien dat het programma een adequate vertaling is van de beoogde eindkwalificaties. De theorie is afgeleid van de landelijke kennisbases en komt via beroepstaken aan bod. Die beroepstaken zijn ook sturend voor de inrichting van het werkplekieren waarin het accent ligt op het aanleren van beroepsvaardigheden. Een aandachtspunt is de verdere versterking van de onderzoekslijn in het programma, hetgeen de opleiding reeds in gang heeft gezet.

Het programma heeft een sterke koppeling met de beroepspraktijk. Al vanaf de vierde week van het eerste opleidingsjaar is de student veertig procent van de studietijd op een werkplek. De beroepstaken zijn relevant en passend voor een (aankomend) leraar basisonderwijs en bouwen op in complexiteit naarmate de studie vordert. De sterke koppeling met de praktijk is ook zichtbaar in het didactisch concept van de opleiding. De ABC-ritmiek, in combinatie met het VESIt-model, valt in het bijzonder positief op. De ritmiek, waarmee een stevige koppeling tussen theorie en praktijk wordt gerealiseerd, is een sterk en onderscheidend aspect van deze lerarenopleiding. De praktijksituaties worden optimaal benut en zorgen voor een leerrijke onderwijsomgeving voor studenten.

Voor toelating tot de opleiding worden de landelijke instroomeisen gehanteerd. Het instroomniveau wordt getoetst door middel van drie landelijke toetsen. Voor rekenen hanteert de opleiding een hogere norm dan landelijk voorgeschreven. Voor het verhogen van het instroomniveau is meer dan voldoende aandacht, onder meer door voorlichting, intakes en summercourses. Verder is er sprake van een studeerbaar onderwijsprogramma. Dit wordt bereikt door een gelijkwaardige EC-verdeling over de studiejaar en perioden, studiedrempels en een goede begeleidingsstructuur. De studeerbaarheid wordt door de opleiding gemonitord en waar nodig vinden aanpassingen plaats, zoals de recente aandacht voor de overgang van het tweede naar het derde studiejaar.

Het panel beoordeelt de oriëntatie, vormgeving, studeerbaarheid van het programma en de instroom als **goed**. De inhoud van het programma wordt door het panel als **voldoende** beoordeeld.

Onderwerp 3 Personeel

Het personeelsbeleid van de opleiding is vastgelegd in het *Personeelsbeleidsplan (2013)*. Het personeelsbeleid is voldoende doeltreffend. Alle medewerkers voeren volgens het beleidsplan functionerings- en beoordelingsgesprekken. Daarnaast is er ook ruimte voor peer-to-peercoaching door middel van lesbezoeken.

Het docententeam van de opleiding is enthousiast en energiek en heeft een goede kijk op het brede onderwijsveld waarin leraren basisonderwijs worden opgeleid. In de breedte zijn de kwalificaties van de docenten op orde. Door hun opleidingsachtergronden en praktijkervaring zijn zij terdege in staat het onderwijs op het gewenste niveau te verzorgen. Het vakdidactische aspect is adequaat aanwezig in de kwalificaties van de docenten. Door middel van scholing worden de kwalificaties van het docententeam up-to-date gehouden of vergroot. Er wordt voorzien in collectieve scholing, bijvoorbeeld op de thema's toetsing, onderzoek en mediawijsheid, maar ook op individuele basis worden scholingsafspraken gemaakt bijvoorbeeld om een masterkwalificatie te behalen.

De omvang van het docententeam is meer dan toereikend voor de realisatie van het programma. De komende periode werkt de opleiding toe naar een docent-studentratio van 1:20, waar nu 1:15,3 gehaald wordt. Het panel vindt dit een passende ambitie, die reeds adequaat ingeregeld is.

Binnen het onderwerp personeel benoemt het panel twee specifieke aandachtspunten. Ten eerste is het panel van oordeel dat de begeleidingskwalificaties voor praktijkgerichte onderzoeksopdrachten van een aantal docenten versterkt kan worden. Ten tweede vraagt het panel aandacht voor de paradox tussen een ruime docent-studentratio enerzijds en de als hoog ervaren werkdruk anderzijds. Het panel acht het van belang dat de opleiding hierbij zorgvuldig kijkt naar het selectief toewijzen van taken.

Het panel beoordeelt het personeelsbeleid, de kwaliteit van het personeel en de kwantiteit van het personeel (standaard 8, 9 en 10) als **voldoende**.

Onderwerp 4 Voorzieningen

Het panel heeft een positieve indruk van de materiële voorzieningen. Alle gewenste voorzieningen zijn voorhanden. In het begin van de samenvoeging (Fontys en Zuyd) waren er afstemmingsproblemen rondom roostering, planning en beschikbaarheid van lokalen. Uit de NSE-scores 2014 en gesprekken met studenten blijkt dat de afstemming steeds beter wordt, waarmee de 'kleine kwaliteit' verbetert.

De begeleidingsstructuur is compleet ingericht. Zowel de begeleiding op de opleiding als in de praktijk kan rekenen op waardering van de studenten. Het persoonlijke karakter wordt in het bijzonder gewaardeerd. De informatievoorziening is op orde.

Hiervoor maakt de opleiding gebruik van verschillende digitale leer- en werkomgevingen, zoals de website en blackboard. Studenten kunnen studieresultaten inzien via Osiris.

Het panel beoordeelt de voorzieningen en de studiebegeleiding (standaarden 11 en 12) als **goed**.

Onderwerp 5 Kwaliteitszorg

De opleiding maakt gebruik van een uitgebreide evaluatiekalender die aansluit bij het kwaliteitszorgsysteem van Zuyd Hogeschool. Er is een duidelijk overzicht over de verschillende evaluatie-instrumenten en per instrument zijn streefwaarden geformuleerd. De opleiding geeft zelf aan de veelheid aan metingen als een aandachtspunt te zien. Dat de opleiding zelf verbetermogelijkheden ziet in het systeem, getuigt van een passende kwaliteitscultuur. Bij de interne kwaliteitszorg worden verschillende relevante stakeholders betrokken, vaak via meerdere evaluatie- en overlegvormen.

De opleiding heeft duidelijk aandacht voor het doorvoeren van verbetermaatregelen op basis van beleid en de resultaten van evaluaties. De maatregelen zijn gericht op het behalen van de streefnormen die de opleiding zich heeft gesteld. Voor de komende periode zijn het evalueren van de resultaten (eindwerken) en het in lijn brengen van de NSE-scores met de streefwaarden belangrijke items.

Het panel beoordeelt het kwaliteitszorgsysteem als **goed**. De standaarden evaluatieresultaten en betrokkenheid stakeholders beoordeelt het panel als **voldoende**

Onderwerp 6 Toetsing en gerealiseerde eindkwalificaties

Het panel is positief over de huidige kwaliteit van de toetsing, beoordeling en de realisatie van de eindkwalificaties. Ten aanzien van de toetsing heeft het panel gezien dat de opleiding gevarieerd toetst met aandacht voor de fase (studiejaar) waarin de student zich bevindt. De toetsing is afgestemd op de didactische principes van de opleiding en de inhoud van de toetsing sluit aan bij de lesstof van die periode. Voor studenten is de wijze van toetsing en beoordeling helder. De opleiding heeft de toetssystematiek zodanig ingericht dat de kwaliteit van toetsen en beoordelen worden bewaakt. Ten aanzien van de beoordelingsystematiek vindt het panel dat het op onderdelen beter kan. Dit betreft onder meer de scheiding tussen begeleiding en beoordeling en de kwaliteit van het beoordelingsformulier van het afstudeeronderzoek.

De eindproducten van de Nieuwste Pabo, Zuyd Hogeschool en Fontys Hogescholen tonen aan dat afgestudeerden als beginnend leraar basisonderwijs de opleiding verlaten. Met name in de praktijkcomponent van de afstudeerprocessen komt dit duidelijk naar voren. In het vakportfolio en de vakprofilering bijvoorbeeld ziet het panel dat afgestudeerden in staat zijn vakinhoudelijk en (vak)didactisch invulling te geven aan het leraarschap. Hoewel van voldoende niveau, heeft het panel ten aanzien van de onderzoeksvaardigheden heeft het panel enkele opmerkingen. Doordat de onderzoeken in de beginfase niet optimaal zijn ingericht, ziet het panel dat het veel moeite kost om tot waardevolle conclusies en aanbevelingen te komen.

Verbetering van de begeleidingsstructuur kan naar oordeel van het panel een rol spelen om dit in de toekomst te verbeteren. Daarbij zullen de eisen met betrekking tot literatuurgebruik aangescherpt moeten worden.

Het panel beoordeelt de toetsing en gerealiseerde eindkwalificaties (standaard 16) als **voldoende**. Dit oordeel is ook van toepassing op het gerealiseerde niveau voor de betrokken uitfaserende cohorten van de voorlopers van de Nieuwste Pabo, Zuyd Hogeschool en Fontys Hogescholen.

Inhoudsopgave

1	Basisgegevens van de opleiding	11
2	Beoordeling	15
	Beoogde eindkwalificaties	15
	Standaard 1 Beoogde eindkwalificaties	15
	Programma	17
	Standaard 2 Oriëntatie van het programma	17
	Standaard 3 Inhoud van het programma	18
	Standaard 4 Vormgeving van het programma	19
	Standaard 5 Instroom	21
	Standaard 6 Studeerbaarheid	22
	Standaard 7 Duur	23
	Personeel	23
	Standaard 8 Personeelsbeleid	23
	Standaard 9 Kwaliteit van het personeel	24
	Standaard 10 Kwantiteit van het personeel	26
	Voorzieningen	26
	Standaard 11 Materiële voorzieningen	26
	Standaard 12 Studiebegeleiding	27
	Kwaliteitszorg	28
	Standaard 13 Evaluatie resultaten	28
	Standaard 14 Verbetermaatregelen	29
	Standaard 15 Betrokkenheid bij kwaliteitszorg	31
	Toetsing en gerealiseerde eindkwalificaties	32
	Standaard 16 Toetsing en gerealiseerde eindkwalificaties	32
3	Eindoordeel over de opleiding	37
4	Aanbevelingen	39
5	Bijlagen	41
	Bijlage 1 Eindkwalificaties van de opleiding	43
	Bijlage 2 Overzicht opleidingsprogramma	45
	Bijlage 3 Deskundigheden leden visitatiepanel en secretaris	47
	Bijlage 4 Bezoekprogramma	51
	Bijlage 5 Bestudeerde documenten	53
	Bijlage 6 Overzicht bestudeerde afstudeerwerken	55
	Bijlage 7 Verklaring van volledigheid en correctheid	57

1 Basisgegevens van de opleiding

Administratieve gegevens van de opleiding

1. <i>Naam opleiding in CROHO</i>	B Opleiding tot leraar Basisonderwijs
2. <i>Registratienummer opleiding in CROHO</i>	34808
3. <i>Oriëntatie en niveau</i>	Hbo bachelor
4. <i>Aantal studiepunten</i>	240 EC
5. <i>Afstudeerrichting(en)</i>	Niet van toepassing
6. <i>Variant(en)</i>	De Nieuwste Pabo: voltijd Zuyd Hogeschool oude curriculum: voltijd Fontys Hogescholen oude curriculum: voltijd en deeltijd
7. <i>Locatie</i>	Sittard
8. <i>Jaar vorige visitatie en datum besluit NVAO</i>	Zuyd Hogeschool Vorige visitatie: 18 en 19 juni 2008 Besluit NVAO: 17 december 2009 Fontys Hogescholen Vorige visitatie: 4 en 5 maart 2008 Besluit NVAO: 28 juli 2009
9. <i>Code of conduct</i>	Getekend

Administratieve gegevens van de instelling

10. <i>Naam instelling</i>	Zuyd Hogeschool / Fontys Hogescholen
11. <i>Status instelling</i>	Bekostigd
12. <i>Resultaat instellingstoets kwaliteitszorg</i>	Zuyd: niet van toepassing Fontys: behaald

Kwantitatieve gegevens over de opleiding

Kwantitatieve gegevens van de opleiding, voltijd									
Cohort	Instroom ¹		Uitval 1 st jaar		Uitval bachelor		Rendement hoofd fase		
2013	144		nog niet bekend		nog niet bekend		nog niet bekend		
2012	155		81 (52%)		nog niet bekend		nog niet bekend		
2011	187		78 (42%)		nog niet bekend		nog niet bekend		
2010	192		66 (34%)		nog niet bekend		nog niet bekend		
	Zuyd	Fontys	Zuyd	Fontys	Zuyd	Fontys	Zuyd	Fontys	
2009 ²	138	81	42(30%)	36(44%)	nog niet bekend		nog niet bekend		
2008	134	87	45(34%)	43(49%)	16(18%)	14(32%)	72(80%)	28(64%)	
2007	148	101	56(38%)	55(54%)	11(12%)	11(24%)	80(86%)	34(74%)	
2006	193	161	79(41%)	92(57%)	15(13%)	24(35%)	98(85%)	45(65%)	
Kwantitatieve gegevens van de opleiding, deeltijd									
Cohort	Instroom		Uitval 1 st jaar		Uitval bachelor		Rendement hoofd fase		
2013	geen instroom								
2012	21		12 (57%)		1(11%)		nog niet bekend		
2011	32		13 (41%)		5(26%)		nog niet bekend		
2010	42		14 (33%)		5(18%)		nog niet bekend		
2009	39		22 (56%)		2(12%)		13 (76%)		
2008	54		24 (44%)		10 (33%)		20 (67%)		
2007	30		17 (57%)		5 (38%)		7 (54%)		
2006	51		30 (59%)		4 (19%)		16 (76%)		
Gerealiseerde docent-student ratio			1: 15,3						
Docentkwaliteit³			Aantal Masters: 86%; Aantal PhD: 2%						
Gemiddelde contacttijd per week⁴			Jaar 1		Jaar 2		Jaar 3		Jaar 4
			12,5		11,8		9,4		3,6

¹ Door de definitie die DUO hanteert is het aantal inschrijvingen in deze tabel lager dan het aantal feitelijke inschrijvingen (instroom) in de opleiding.

² Vanaf 2010 is dNP begonnen en nemen we de instroom als een geheel mee in de tabel, daarvoor was er sprake van aparte opleidingen bij Zuyd en Fontys.

³ Een kleine groep OP is uitgesloten van de eis tot masterniveau: medewerkers met een zeer kleine aanstelling (<= 0,2 Fte) en medewerkers die voor 2020 de pensioenleeftijd bereiken. Dit betreft 17% van het OP (in personen, niet in Fte)

⁴ De contacttijd is sterk gerelateerd aan het concept van 'Opleiden in de School'.

9

H. O

Schets van de Nieuwste Pabo, Sittard

De Nieuwste Pabo (dNP) is ontstaan vanuit een intensieve samenwerking tussen Zuyd Hogeschool en Fontys Hogescholen. Het bestaat uit een samenvoeging van de leslocaties in Midden- en Zuid Limburg. De Nieuwste Pabo is gestart met een nieuw curriculum dat samen met het werkveld is ontworpen. In september 2010 is het eerste cohort gestart en in studiejaar 2013-2014 studeerden de eerste dNP-studenten van het nieuwe curriculum af. De oude programma's faseren uit. Tot september 2012 is het nieuwe curriculum uitgevoerd op de drie verschillende leslocaties. Met ingang van september 2012 is Sittard de enige leslocatie van de Nieuwste Pabo.

Het werkveld werkt samen met dNP aan opleiden van leraren. Onder de noemer van 'Opleiden in de School' (OS) zijn er twee samenwerkingsverbanden gevormd tussen dNP en tien grote besturen voor Primair Onderwijs in Midden- en Zuid Limburg ('partners in leren').

De Nieuwste Pabo ressorteert onder de beide besturen van Fontys Hogescholen en Zuyd Hogeschool.

2 Beoordeling

Het visitatiepanel beschrijft hieronder per standaard van het NVAO beoordelingskader de bevindingen, overwegingen en conclusies. Het eindoordeel over de opleiding volgt in hoofdstuk 3, de aanbevelingen in hoofdstuk 4.

Beoogde eindkwalificaties

Standaard 1 Beoogde eindkwalificaties

De beoogde eindkwalificaties van de opleiding zijn wat betreft inhoud, niveau en oriëntatie geconcretiseerd en voldoen aan internationale eisen.

Bevindingen

Eindkwalificaties

De opleiding heeft de beoogde eindkwalificaties afgeleid van de startkwalificaties van een beginnende leraar zoals vastgelegd door de Stichting Beroepskwaliteit Leraren (De SBL-competenties). De bekwaamheidseisen voor de leraar basisonderwijs zijn geordend naar zeven competenties, gebaseerd op het landelijke profiel van een startbekwame leraar. Deze zijn tot stand gekomen onder regie van de Stichting Beroepskwaliteit Leraren (SBL) in samenwerking met leraren en andere belanghebbenden in het werkveld waarbij internationale afstemming heeft plaatsgevonden¹.

De zeven SBL-competenties zijn:

1. Inter-persoonlijk competent
2. Pedagogisch competent
3. Vakinhoudelijk en didactisch competent
4. Organisatorisch competent
5. Competent in het samenwerken met collega's
6. Competent in het samenwerken met de omgeving
7. Competent in reflectie en ontwikkeling

De opleiding heeft op basis van de landelijke competenties en haar eigen visie vier opleidingsdoelen geformuleerd. De student:

1. kan een zodanig prettig leer- en leefklimaat scheppen met de groep, dat de kinderen met plezier naar school komen;
2. kan inspirerend, modern en doelgericht onderwijs geven en haalt het beste uit elk kind;

¹ De bekwaamheidseisen voor leraren zijn vastgelegd in de Wet op de beroepen in het onderwijs (Wet BIO) en het Besluit bekwaamheidseisen onderwijspersoneel (2006, staatsblad 460).

3. kan goed samenwerken en communiceren (informerend, rapporteren, adviseren) met collega's, ouders en externe deskundigen;
4. is trots op zijn beroep, is voortdurend op zoek naar het optimale vanuit een duidelijke visie en kan daarbij zijn eigen leren sturen.

De opleiding laat in een *Competentiematrix* de vertaling zien van de landelijke competenties naar indicatoren. Elke competentie kent een opbouw in twee dimensies:

- verantwoordelijkheid: in toenemende mate zelfstandig onderwijs verzorgen;
- diversiteit: steeds meer oog krijgen voor de verschillen tussen kinderen en het onderwijsaanbod hierop afstemmen.

In de competentiematrix is elke competentie gerelateerd aan deze twee dimensies én aan het beoogde niveau per studiejaar. De opleiding onderscheidt de niveaus: opleidingsbekwaam, profileringsbekwaam, afstudeerbekwaam en startbekwaam. De niveaus komen overeen met de vier studiejaar van het programma. De competentiematrix toont ook de relatie tussen de competenties en de Dublin descriptoren. De competentiematrix is voorgelegd aan het regionale werkveld. Zo was het regionale werkveld betrokken bij de ontwerpgroepen en in 2013 is de matrix ter validatie voorgelegd aan collega's en verantwoordelijken uit het werkveld.

In 2013-2014 heeft de opleiding een benchmark uitgevoerd met vier andere Nederlandse pabo's en drie pabo's uit België, Duitsland en Zweden. Daaruit blijkt dat de Nederlandse pabo's werken met vergelijkbare indicatoren, maar de Nieuwste Pabo (dNP) werkt met een opbouw in verantwoordelijkheid en diversiteit.

Het panel stelt vast dat de opleiding relevante profielen gebruikt als basis voor de eindkwalificaties. Vanuit een eigen visie, en met betrokkenheid van het regionale werkveld, is hier specifieke invulling aan gegeven met de vier opleidingsdoelen. Het panel noemt deze combinatie van doelstelling een helder fundament voor de opleiding.

Invoering landelijke kennisbasis

Naast de landelijke competenties, is de opleiding gehouden aan de *Landelijke Kennisbasis (2012)*. De opleiding heeft de inhoud van de kennisbasis voornamelijk gekoppeld aan de pedagogische, didactische en vakinhoudelijke competenties. De implementatie van de kennisbasis heeft geleid tot specificering van de indicatoren van deze competenties. De invoering heeft invloed gehad op het programma door de extra aandacht voor taal en rekenen en het invoeren van een vakprofilering in jaar vier.

Overwegingen en conclusie

De opleiding sluit aan bij de landelijke SBL-competenties, die voldoen wat betreft inhoud, niveau en oriëntatie. Vanuit een eigen visie, en met betrokkenheid van het regionale werkveld, is specifieke invulling gegeven aan de eindkwalificaties door de vertaling naar vier opleidingsdoelen. Het panel vindt dit geheel een helder fundament voor de opleiding. Het panel komt op basis van bovenstaande overwegingen tot het oordeel **goed**.

Programma

Standaard 2 Oriëntatie van het programma

De oriëntatie van het programma waarborgt de ontwikkeling van vaardigheden op het gebied van wetenschappelijk onderzoek en/of de beroepspraktijk.

Bevindingen

Het curriculum van de Nieuwste Pabo is opgebouwd uit theorie- en praktijkelementen. Integratie tussen het instituutsleren (vooral theorie) en werkplekleren (vooral praktijk) wordt bereikt door het gebruik van authentieke, actuele beroepstaken, het lesrooster en de opleidingsdidactiek (pendel tussen theorie en praktijk), en door toenemende verantwoordelijkheid van de student op de werkplek. Zo wordt bijvoorbeeld van studenten verwacht dat zij in jaar 1 twee opeenvolgende lesactiviteiten kunnen verzorgen. En in jaar 4 wordt verwacht dat zij gedurende twintig weken de integrale verantwoordelijkheid kunnen nemen voor een representatieve groep leerlingen.

De theorie in het programma is afgeleid van de landelijke kennisbasis. In elke beroepstaak komen verschillende vakinhouden aan de orde: in periode 1 tot en met 11 elk domein van de kennisbasis, daarna legt de student zelf vakinhoudelijke accenten. Via de modulebeschrijvingen, de competentiematrix en de literatuurlijst heeft het panel inzage gekregen in de kennis die studenten zich eigen moeten maken. Het panel ziet hierin dat de opleiding aanpassingen heeft gedaan om daarmee de landelijke kennisbasis te volgen.

Studenten leren beroepsvaardigheden vooral aan tijdens het werkplekleren. Al vanaf de vierde week van het eerste opleidingsjaar is de student veertig procent van de studietijd op een werkplek. De lessen op de opleiding zijn daar een voorbereiding op en verdieping van. Zo leren studenten communiceren met kinderen, inspelen op verschillen tussen kinderen in de groep en samenwerken met ouders. Alle studenten worden vanaf het begin van de opleiding geplaatst op opleidingsscholen. Elke opleidingsschool heeft een schoolopleider en een studieloopbaanbegeleider, die de studenten daar ondersteunen. De kwaliteitscriteria voor opleidingsscholen zijn vastgelegd in het *Handboek Werkplekleren*. Meer informatie over de opleidingsschool is opgenomen in de beoordelingsrapporten Zuid- en Midden Limburg.

Een specifieke beroepsvaardigheid is het leren praktijkgericht onderzoeken. De opleiding heeft een onderzoekslijn uitgewerkt. De onderzoekslijn zorgt voor een opbouw in deelvaardigheden vanaf het eerste jaar en mondt uit in het afstudeeronderzoek aan het eind van het vierde jaar. De onderzoekslijn is in 2014 aangescherpt en de implementatie ervan wordt ondersteund door het lectoraat. Het panel onderschrijft deze aanscherping van de onderzoekslijn. Met de aangescherpte onderzoekslijn kunnen de kwalificaties van studenten op dit gebied naar een hoger plan getild worden.

Docenten geven aan dat de eerste positieve signalen van verbeterde onderzoeksvaardigheden te zien zijn bij studenten. Dit heeft het panel ook vernomen in het gesprek met afgestudeerden en huidige studenten.

De scores van de NSE 2014 laten zien dat studenten zeer tevreden zijn over de voorbereiding op de beroepspraktijk (scores boven de 4,0). Het thema praktijkgericht onderzoek scoort 3,3.

Overwegingen en conclusie

De oriëntatie van het onderwijsprogramma is passend voor een hbo-bacheloropleiding tot leraar basisonderwijs. Het accent ligt op het aanleren van relevante beroepsgerichte kennis en vaardigheden. De opleiding volgt hierin adequaat de ontwikkelingen vanuit de landelijke kennisbases. Voor het aanleren van de beroepsvaardigheden wordt een sterke koppeling gemaakt naar de beroepspraktijk, al vanaf het begin van de opleiding. De structuur met de (academische) opleidingscholen speelt hierbij een belangrijke rol. Wat betreft de onderzoeksvaardigheden heeft recent een aanscherping plaatsgevonden van de onderzoeksleerlijn. Het panel onderschrijft deze ontwikkeling. Het panel komt op basis van bovenstaande overwegingen tot het oordeel **goed**.

Standaard 3 Inhoud van het programma

De inhoud van het programma biedt studenten de mogelijkheid om de beoogde eindkwalificaties te bereiken.

Bevindingen

De competentiematrix van de opleiding laat duidelijk de relatie tussen de beoogde eindkwalificaties en het onderwijsprogramma zien. De competenties zijn vertaald naar indicatoren per periode. De matrix en de indicatoren zijn het referentiekader waarbinnen de student eigen leerdoelen per periode formuleert en vastlegt in een leerovereenkomst. Hierdoor hebben studenten goed inzicht in hun competentieontwikkeling en zijn hier actief bij betrokken. De opleiding heeft daarnaast voor elk thema (periode) themadoelen vastgelegd in de *Studiegids* (digitaal). Per thema is in de studiegids het volgende opgenomen: inleiding, beroepstaak, verplichte literatuur, toetsing en beoordeling en werkpleksuggesties. Dit maakt het programma voor studenten goed inzichtelijk. Studenten zijn hierover positief, zo hoorde het panel in gesprek met hen.

Het verwerven van de competenties vindt plaats door middel van authentieke beroepstaken in elke periode. In elke beroepstaak zijn steeds alle zeven competenties vertegenwoordigd. De beroepstaken zijn ontwikkeld door ontwerpteams van docenten, leerkrachten en studenten met behulp van het 4C/ID model. Onder aansturing van de curriculumcommissie worden beroepstaken geëvalueerd en bijgesteld. In bijlage 2 is een curriculumoverzicht opgenomen met daarin per periode de beroepstaak. Het panel heeft de beroepstaken bestudeerd en is van oordeel dat deze relevant en passend zijn voor een leraar basisonderwijs. Er is ook een opbouw zichtbaar in complexiteit.

De beroepstaken gedurende de opleiding zijn als volgt opgebouwd:

- In jaar 1 werken studenten aan relatief eenvoudige beroepstaken die betrekking hebben op het handelen in de klas en het beroepsbeeld.
- In jaar 2 zijn de beroepstaken pedagogisch en didactisch verdiepend en de omgeving wordt bij de beroepstaken betrokken.
- In jaar 3 is ruimte voor de minor en profilering door de keuze voor van een bepaalde leeftijdsgroep (jonge kind, oudere kind, scholier, met extra aandacht voor zorg).
- In jaar 4 vindt het afstuderen plaats. Studenten voeren een afstudeeronderzoek uit en profileren zich op twee aan elkaar gerelateerde vakgebieden.

Uit de *NSE 2014* blijkt dat studenten redelijk tevreden zijn over de inhoud en samenhang van het curriculum. De mogelijkheid om zelf de inhoud van de opleiding te bepalen scoort 3,0. De opleiding scoort iets onder het landelijk gemiddelde en wil zelf naar aanleiding van de resultaten verbeterprojecten opzetten. Deze zijn nog niet concreet uitgewerkt, zo stelt het panel vast.

Overwegingen en conclusie

Er is een duidelijke relatie tussen de eindkwalificaties en de inhoud van het programma. De opleiding biedt een systeem aan de studenten waarin zowel structuur wordt geboden, bijvoorbeeld door de beroepstaken, maar waar ook vrijheid is voor de student om zelf invulling te geven aan leeractiviteiten. Vanuit de bestudering van het materiaal, constateert het panel dat het programma de studenten in staat stelt de eindkwalificaties te bereiken. Het panel komt op basis van bovenstaande overwegingen tot het oordeel **voldoende**.

Standaard 4 Vormgeving van het programma

De vormgeving van het programma zet aan tot studeren en biedt studenten de mogelijkheid om de beoogde eindkwalificaties te bereiken.

Bevindingen

Het didactisch concept van de opleiding is vastgelegd in de *Curriculumbeschrijving 2014-2018*. De opleiding heeft de volgende uitgangspunten voor het didactisch concept uitgewerkt:

- 40% van het curriculum wordt op de werkplek uitgevoerd;
- de beroepstaken worden op de vier dimensies van Miller behandeld: weten (kennis), weten hoe (inzicht), tonen en doen (op de werkplek);
- het rooster kent een ABC-ritmiek en volgt het VESIt-model;
- de studenten op opleidingsscholen vormen leraarsnesten.

De eerste twee studie jaren kent een ABC-ritmiek. Dat wil zeggen dat de opbouw in een periode van 10 weken steeds drie keer drie weken en een afrondende week is. In de A-week wordt de beroepstaak geïntroduceerd. Studenten volgen vakgerichte bijeenkomsten en maken een activiteitenplan op basis van hun leervragen. Op de donderdag bespreken zij het plan met de mentor op de opleidingsschool. Op de vrijdag worden de plannen besproken op de opleiding.

In de B-week gaan studenten het activiteitenplan uitvoeren. In de C-week wordt kennis verdiept in vakgerichte bijeenkomsten en worden de leervragen van de student beantwoord. Deze volgorde herhaalt zich per periode drie keer en de laatste week van een periode is een afsluitende week. Schematisch zien de periodes in het eerste en tweede jaar er als volgt uit:

ABC-ritmiek pabo 1 en 2.

Week	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10
	A (V)	B (E)	C (Sit)	A (V)	B (E)	C (Sit)	A (V)	B (E)	C (Sit)	
MA										
DI										
WO										
DO										
VR										

In jaar 3 en 4 is de opbouw iets anders. De centrale beroepstaken vragen in deze jaren bijvoorbeeld meer aaneengesloten werkplekperioden. In jaar drie (periode 9, 10 en 11) werken studenten in projectgroepen. Daarin wordt 30 weken lang gewerkt aan een beroepstaak (casus). Periode 12 staat in het teken van de minor en in periode 13 en 14 wordt aan de vakprofielering gewerkt. Deze periodes kennen dezelfde ritmiek, maar hierin wordt gewerkt in expertgroepen die zich onder begeleiding van een vakdocent in dezelfde inhoud verdiepen. In periode 15 en 16 is de student aaneengesloten vier dagen per week werkzaam als Leraar in Opleiding (LIO). Op de vijfde dag vinden er workshops en intervisiebijeenkomsten plaats.

Het panel noemt het werken met de ABC-ritmiek een sterk en onderscheidend aspect van deze lerarenopleiding. De opleiding creëert hiermee een stevige koppeling tussen theorie en praktijk. De praktijkleersituaties worden op deze manier optimaal benut, waarbij een goede balans is tussen verkenning door de student enerzijds en ondersteuning vanuit de opleiding anderzijds. Studenten noemen de opzet ook als sterk punt van de opleiding. Zij hebben specifiek waardering voor de verdiepingsslag die in de laatste week wordt aangebracht. Door de koppeling met de recent opgedane praktijkervaring bekijken de opgedane kennis en vaardigheden beter, zo geven zij aan. Het panel constateert dat de opleiding hiermee haar doelen bereikt. Daarbij stelt het panel dat het VESIt-model duidelijk zichtbaar is in de opzet van het programma. De A-week staat in het teken van voorbereiden en voorstructureren (V). De B-week richt zich op ervaring op de werkplek (E) en de ABC-ritmiek wordt afgesloten met structureren van ervaringen, inzoomen en theorie koppelen (Sit).

Uit de NSE blijkt verder dat studenten tevreden zijn over de gehanteerde werkvormen (3,3) De aansluiting tussen het werkplekleren en het overige onderwijs wordt positief gewaardeerd (3,9).

Overwegingen en conclusie

Het panel waardeert de specifieke opzet van het onderwijsprogramma. De ABC-ritmiek van de opleiding is een onderscheidend element. De wijze waarop de opleiding deze opzet in de praktijk brengt, zorgt voor een leerrijke onderwijsomgeving voor de studenten.

Studenten geven hier ook blijk van in de gesprekken met het panel. Het panel komt op basis van bovenstaande overwegingen tot het oordeel **goed**.

Standaard 5 Instroom

Het programma sluit aan bij de kwalificaties van de instromende studenten.

Bevindingen

Het instroomniveau voor de vakken Nederlands, rekenen, aardrijkskunde, geschiedenis en natuuronderwijs zijn landelijk voorgeschreven. Het instroomniveau wordt getoetst door middel van drie landelijke toetsen. De opleiding heeft de propedeusenorm vastgelegd in de onderwijs- en examenregeling. Studenten moeten twee van de drie toetsen behalen in studiejaar 1, voor rekenen moet de score minimaal 103 zijn in jaar 1 en 123 in jaar 2. De opleiding hanteert voor rekenen een hogere norm dan de landelijke norm, omdat de landelijke norm te weinig basis biedt voor het bereiken van het professionele gecijferdheidsniveau uit de kennisbasis.

Aankomende studenten doorlopen een intakedag waarbij de potentie van de student in kaart wordt gebracht en de uitslag van de studiekeuzecheck wordt besproken. Dit resulteert in een startadvies voor de student. Voor aanvang van de studie kunnen studenten zich voorbereiden door bijvoorbeeld het volgen van summercourses, het bestuderen zelfstudiemateriaal en het afleggen van toetsen voor de start. De opleiding introduceert tevens een duidelijk omschreven beroepsbeeld. In combinatie met andere (voorlichtings)activiteiten, wil de opleiding de kwaliteit van de instroom verhogen.

De opleiding start voor instromende studenten met een introductieperiode van drie weken. Vanaf de vierde week wordt al werkplekieren geprogrammeerd om studenten zo snel mogelijk kennis te laten maken met het beroep. De opleiding kent daarnaast een efficiëntieprogramma, waarin studenten extra begeleiding kunnen krijgen voor het aanleren van specifieke vaardigheden (onderwijswerkplaatsen).

De opleiding heeft een regulier vierjarig programma en kent geen versnelde routes. Wel kunnen excellente studenten extracurriculaire onderdelen doen. Zo kunnen deze studenten parallel aan de opleiding een pre-master onderwijswetenschappen volgen. Daarnaast is het mogelijk een tweedegraads bevoegdheid voor Nederlands, geschiedenis of aardrijkskunde te behalen (in samenwerking met Fontys lerarenopleidingen).

Overwegingen en conclusie

Het panel constateert dat de opleiding aansluit bij de landelijke instroomeisen. Ten aanzien van de landelijke rekentoetsen hanteert de opleiding in het programma een hogere norm. Dit wordt positief door het panel gewaardeerd. Het panel heeft verder gezien dat de opleiding meer dan voldoende aandacht heeft voor het verhogen van het instroomniveau. Door middel van voorlichting worden de verwachtingen van de aspirant-studenten zo nodig bijgesteld.

De opleiding wil op deze manier de uitval beperken. Het panel komt op basis van bovenstaande overwegingen tot het oordeel **goed**.

Standaard 6 Studeerbaarheid

Het programma is studeerbaar.

Bevindingen

Het programma is per studiejaar opgebouwd uit vier periodes van elk tien weken. De specifieke verdeling van EC per periode is opgenomen in het *Curriculumoverzicht* (zie bijlage 2). Onderstaande tabel laat zien hoe de studietijd per leerjaar verdeeld is.

Verdeling studietijd per jaar.

Studietijd*	1	2	3	4
Instituutsgebonden	20%	21%	15%	5%
Werkplekleren & SLB*	36%	36%	42%	54%
Zelfstudie & toetsing	43%	42%	43%	40%
	100%	100%	100%	100%

Om de studielast zoveel mogelijk te spreiden binnen het programma, worden de toetsen zoveel mogelijk gespreid. Daarnaast kiest de opleiding er bewust voor om geen grote hoeveelheden EC in één keer toe te kennen, maar juist per toets binnen de vakken (met uitzondering van de LiO-periode). De overgangen van LiO-periodes bevatten drempels per studiejaar om studieovertraging te voorkomen. Daarin worden studiepunten, deficiëntietoetsen en werkplekbeoordelingen meegenomen.

Uit de resultaten van de *NSE 2014* blijkt dat studenten redelijk tevreden zijn over de studielast. Al liggen de scores iets onder het landelijk gemiddelde, met name de spreiding van studielast scoort lager. Wat betreft studielast noemt de opleiding in de kritische reflectie de overgang van het tweede naar het derde studiejaar en de overgang van derde naar het vierde studiejaar als aandachtsgebieden. Dit sluit aan bij wat het panel in de gesprekken van studenten hoorde. Het panel constateert dat de opleiding adequaat aandacht heeft voor deze perioden. Een inventarisatie levert op dat onder meer andere opzet vanaf het derde studiejaar en de inzet als volwaardig teamlid op de scholen in het vierdejaar een zwaardere beleving van de studielast tot gevolg hebben. De curriculumcommissie heeft hier in de bijstelling van het onderwijs aandacht voor.

Overwegingen en conclusie

De opzet van het programma zorgt voor een studeerbaar programma. Er is sprake van een gelijkwaardige EC-verdeling over de studie jaren en perioden. Daarbij hanteert de opleiding verschillende studiedrempels, die ervoor zorgen dat het programma studeerbaar blijft.

Aan de andere kant is de begeleidingsstructuur ook zo ingericht dat studenten die meer moeite hebben om de drempels te halen gepaste ondersteuning krijgen aangeboden. In de uitvoering van het onderwijs – het programma is één keer geheel doorlopen – blijken nog enkele aandachtspunten. Deze hebben de aandacht van de opleiding, zo heeft het panel vastgesteld. Het panel komt op basis van bovenstaande overwegingen tot het oordeel **goed**.

Standaard 7 Duur

De opleiding voldoet aan wettelijke eisen met betrekking tot de omvang en de duur van het programma.

Bevindingen & Conclusie

In de *Onderwijs- en Examenregeling* is vastgelegd dat de opleiding voldoet aan de wettelijke eis van 240 EC. Het panel komt op basis van bovenstaande tot het oordeel **voldaan**.

Personeel

Standaard 8 Personeelsbeleid

De opleiding beschikt over een doeltreffend personeelsbeleid.

Bevindingen

Het personeelsbeleid van de opleiding is vastgelegd in het *Personeelsbeleidsplan, 2013*. Daarin is opgenomen hoe de opleiding van de huidige situatie (2014) naar de gewenste situatie (2017) komt. De opleiding heeft ten aanzien van het personeelsbeleid verschillende uitdagingen benoemd. Zo is de samenvoeging tot één pabo gepaard gegaan met een samenvoeging van meerdere culturen, waarbij medewerkers van vier verschillende vestigingen kwamen. Om dit proces goed te begeleiden heeft de opleiding een extern bureau ingezet. De functionerings- en beoordelingscyclus is na twee jaar een eenduidige procedure geworden. In februari/maart worden functioneringsgesprekken gevoerd, gevolgd door de beoordeling in mei/juni. Daarbij wordt in 2014 ingevoerd dat elke onderwijsmedewerker feedback vraagt aan een collega na een lesbezoek.

Verder heeft de opleiding te maken met docenten die hoge werkdruk ervaren, vooral in de periode dat er een uifaserend curriculum draaide, er gebouwd werd aan een nieuw curriculum en dat nieuwe curriculum tegelijkertijd uitgevoerd werd. Daar komt bij dat de docent-studentratio te laag is vergeleken met andere instituten binnen de hogeschool. In combinatie met de hoge ervaren werkdruk levert dit een spanningsveld op. Het *Medewerkerstevredenheidsonderzoek 2014* laat die hoge werkdruk onder docenten zien (score 5,6). Docenten geven in gesprek met het panel aan de paradox te herkennen.

Er is een analyse uitgevoerd naar de herkomst van deze score en het blijkt dat de toegekende uren voor een taak niet altijd overeenkomen met de werkelijke uren. In het gesprek met het opleidingsmanagement heeft het panel vernomen dat de taaknormering is aangepast. Daarnaast wordt ook gekeken naar andere mogelijke oplossingen, die voor een deel ook al zijn uitgevoerd. Dat geldt bijvoorbeeld voor het aantal toetsmomenten; twee beroepstaken zijn bijvoorbeeld samengevoegd tot één geïntegreerde toets. En, een naar het oordeel van het panel belangrijk punt, er is een beweging naar een taakgerichte organisatie. Waar docenten nu alle algemene docenttaken oppakken (studiebegeleiding, onderzoeksbegeleiding, WPL-coach), raadt het panel aan hierin selectiever taken toe te wijzen. Daarmee kan tevens verdere (taak)specialisatie gestimuleerd worden.

Overwegingen en conclusie

Het personeelsbeleid is voldoende doeltreffend, aldus het panel. Na de fusie is er omgeschakeld naar een gemeenschappelijk personeelsbeleid. Alle medewerkers voeren volgens dit nieuwe beleid functionerings- en beoordelingsgesprekken. Daarnaast is er ook ruimte voor peer-to-peercoaching, door middel van lesbezoeken die vanaf 2014 plaatsvinden. De opleiding kan nog stappen zetten om de doeltreffendheid te vergroten. Duidelijk zichtbaar is de paradox tussen een gunstige docent-studentratio en de ervaren werkdruk. Hiervoor is aandacht vanuit het opleidingsmanagement en er is besef bij docenten dat hierin iets moet veranderen. Het panel acht het van belang dat de opleiding hierbij zorgvuldig kijkt naar het selectief toewijzen van taken. Het panel komt op basis van bovenstaande overwegingen tot het oordeel **voldoende**.

Standaard 9 Kwaliteit van het personeel

Het personeel is gekwalificeerd voor de inhoudelijke, onderwijskundige en organisatorische realisatie van het programma.

Bevindingen

De opleiding hanteert voor 2017 een streefdoel van 100 procent masteropgeleiden en 10 procent gepromoveerden. Op dit moment heeft 85 procent van de medewerkers een masteropleiding. De laatste groep is in september 2014 gestart met een masteropleiding. Vier medewerkers werken aan hun promotieonderzoek. Daarnaast wil de opleiding dat alle docenten geregistreerd zijn in het landelijk netwerk voor lerarenopleiders (VELON-register).

Het panel heeft de cv's van de docenten bestudeerd en is over het algemeen tevreden over de kwaliteit die hieruit spreekt. Docenten hebben relevante opleidingsachtergronden en er is in het docententeam voldoende (recente) praktijkervaring aanwezig. Dat laatste wordt versterkt doordat alle docenten ook actief zijn als begeleider van de praktijkonderdelen. Een belangrijk aandachtspunt in de kwalificaties van docenten is de onderzoekscomponent. Hoewel het percentage mastergeschoolden significant is, stelt het panel vast dat bij een aantal docenten de begeleidingskwalificaties voor (praktijkgerichte) onderzoeksopdrachten nog versterkt kan worden.

Deze constatering stoelt onder meer op de indrukken opgedaan vanuit de bestudering van de afstudeerdossiers van afgestudeerde (zie standaard 16). Het panel vraagt hiervoor de aandacht van de opleiding.

Elk medewerker krijgt per jaar ten minste veertig uur ter beschikking voor scholing. De scholing bestaat bijvoorbeeld uit het vergroten van inhoudelijke bekwaamheid door deelname aan conferenties of netwerken. Daarnaast is er aandacht voor collectieve scholing in toetsing, onderzoek en mediawijsheid. In het gesprek van het panel met de docenten over hun kwalificaties en scholing, komt tot uiting dat er sprake is van een enthousiast en energiek docententeam met een goede kijk op het brede onderwijsveld waarin leraren basisonderwijs worden opgeleid. Door detachering, participatie binnen het landelijke overleg, cursussen en (master)scholingen is er sprake van een docententeam dat oog heeft voor relevante (landelijke) ontwikkelingen en dat de ambitie heeft om hier verder invulling en uitvoering aan te geven.

Naast de brede kwaliteit van het docententeam, heeft het panel specifiek gekeken naar de kwaliteit van de vakdidacticus en de begeleidingskwaliteiten van docenten op de werkplek. Het vakdidactische aspect is adequaat aanwezig in de kwalificaties van de docenten. Studenten geven aan dat er verschillen zijn in didactische vaardigheden van, maar dat het grootste deel van de docenten didactisch goed onderlegd is en inspirerend les geeft. Uit de *NSE 2014* blijkt dat studenten tevreden zijn over de kwaliteit van de docenten (score 3.5).

Studenten brengen veertig procent van de opleidingstijd door binnen de context van een opleidingsschool. De kwaliteit van de begeleiding is daarom van groot belang. In de samenwerkingsconvenanten zijn de afspraken daarover vastgelegd. Zo zijn voor mentoren en schoolopleiders scholingstrajecten ontwikkeld. Daarnaast is in 2013-2014 een in-company-traject gestart waarbij 21 medewerkers (12 instituutopleiders en 9 schoolopleiders) voorbereid worden op de VELON-registratie.

Overwegingen en conclusie

In de breedte zijn de kwalificaties van de docenten op orde, zo stelt het panel. Door hun opleidingsachtergronden en praktijkervaring zijn zij terdege in staat het onderwijs op het gewenste niveau te verzorgen. Er is één belangrijk aandachtspunt en dat zijn de begeleidingskwaliteiten op het gebied van praktijkgericht onderzoek. Deze kunnen bij een aantal docenten versterkt worden. Het panel komt op basis van bovenstaande overwegingen tot het oordeel **voldoende**.

Standaard 10 Kwantiteit van het personeel

De omvang van het personeel is toereikend voor de realisatie van het programma.

Bevindingen

Op de peildatum (oktober 2013) heeft de opleiding 69 medewerkers in dienst, van wie 57 onderwijzend personeel (44,9 fte). De docent-studentratio is met 1:15,3 zeer gunstig vanuit studentperspectief bezien. De huidige ratio is mede het gevolg van de fusie tot de Nieuwste Pabo.

De afgelopen jaren was de ratio te laag vergeleken met andere instituten binnen de hogescholen. Het streven is om naar een ratio van 1:20 te groeien. De opleiding heeft te maken met dalende studentenaantallen en een kleine flexibele schil. Om tot een ratio van 1:20 te komen wordt sinds 2013 gewerkt aan een vrijwillig vertrek van tien fte. Daarvoor is met elke medewerker een gesprek gevoerd en kunnen medewerkers bijvoorbeeld minder gaan werken of eerder stoppen dan de pensioenleeftijd. Bij het proces zijn personeelsadviseurs van beide hogescholen betrokken. Het panel vindt de ambitie passend bij de huidige ontwikkelingen. Het realiseren van de ambitie zal nog de nodige tijd en inspanning kosten, maar is in afspraken met medewerkers in proces reeds gerealiseerd.

Studenten geven in het gesprek met het panel aan waardering te hebben voor de bereikbaarheid van het docententeam. Dit komt ook tot uitdrukking in de waardering voor de persoonlijke benadering (zie standaard 12).

Overwegingen en conclusie

Het panel constateert dat de omvang van het docententeam meer dan toereikend is voor de realisatie van het programma. De komende periode werkt de opleiding toe naar een docent-studentratio van 1:20, waar nu 1:15,3 gehaald wordt. Het panel vindt dit een passende ambitie, die reeds adequaat ingeregeld is. Het panel komt op basis van bovenstaande overwegingen tot het oordeel **voldoende**.

Voorzieningen

Standaard 11 Materiële voorzieningen

De huisvesting en de materiële voorzieningen zijn toereikend voor de realisatie van het programma.

Bevindingen

De opleiding is gevestigd in Sittard. Het panel is rondgeleid door het gebouw en heeft vastgesteld dat de voorzieningen toereikend zijn voor de verzorging van het onderwijs.

Het panel kwalificeert de huisvesting en de voorzieningen als heel aangenaam. De opleiding beschikt over voldoende onderwijsruimten, die bovendien geschikt zijn voor het gebruik van nieuwe media. Daarnaast zijn er praktijkruimten voor wetenschap en technologie en voor kunstonderwijs. Er is een sporthal voor de leergang bewegingsonderwijs. Daarnaast is op de locatie een mediatheek met de nodige literatuur en lesmaterialen aanwezig.

Er zijn voldoende ruimten beschikbaar om in kleine groepen te werken en er is een medewerkersruimte. Grenzend aan de medewerkersruimte is een centrale ontmoetingsplek waar medewerkers en studenten kunnen leren en werken.

Bij de start van de opleiding wordt studenten gevraagd een notebook, laptop of tablet aan te schaffen. Overigens zijn bij de mediatheek ook vaste computerwerkplekken aanwezig. De opleiding zorgt voor digitale beschikbaarheid van lesmaterialen, roosters, portfoLiO et cetera.

Uit de *NSE 2014* blijkt dat studenten tevreden zijn over de voorzieningen die de opleiding hen biedt (scores van 3,5 tot 3,8). Het laatste jaar is de tevredenheid over de roostering flink gestegen. In het begin van de samenvoeging heeft de opleiding afstemmingproblemen gehad over roostering, planning en beschikbaarheid van lokalen. Uit de *NSE 2014* blijkt dat studenten hier inmiddels tevreden over zijn. Uit de gesprekken met studenten blijkt hetzelfde beeld. Studenten zijn erg tevreden over de studiefaciliteiten en hebben gemerkt dat de afstemming tussen de twee hogescholen steeds beter wordt, waarmee de 'kleine kwaliteit' verbetert.

Overwegingen en conclusie

Het panel heeft een positieve indruk van de materiële voorzieningen. Alle gewenste voorzieningen zijn voorhanden en de afstemmingsproblemen die er door de samenvoeging zijn, worden steeds minder. Het panel neemt positief in haar oordeel mee dat studenten veel waardering hebben voor de materiële voorzieningen en ook zien dat de afstemming steeds beter verloopt. Het panel komt op basis van bovenstaande overwegingen tot het oordeel **goed**.

Standaard 12 Studiebegeleiding

De studiebegeleiding en de informatievoorziening aan studenten bevorderen de studievoortgang en sluiten aan bij de behoefte van studenten.

Bevindingen

De studieloopbaanbegeleider en de mentor zijn de dagelijkse begeleiders van de student. De rollen zijn vastgelegd in het *Handboek SLB* en het *Handboek Werkplekieren*. De studieloopbaanbegeleider begeleidt het leer- en ontwikkelproces van de student. Zo geeft hij feedback op de leerovereenkomst, voert individuele gesprekken over de studievoortgang, bezoekt de student elke periode in de klas op de werkplek en begeleidt de bijeenkomsten in het 'leraarsnest'. In deze bijeenkomsten worden leerervaringen van studenten gedeeld en komen gezamenlijke thema's aan de orde. De mentor begeleidt de student op de werkplek.

Onder andere door overleg over het activiteitenplan, feedback naar aanleiding van lesactiviteiten, beroepsproducten en persoonlijke ontwikkeling van de student. In de loop van de opleiding verandert de rol van mentor geleidelijk van begeleider naar coachende collega. Naast bovenstaande kan de student ook terecht bij de studieadviseur of de decaan.

Het panel is positief over de goed uitgewerkte begeleidingsstructuur en de uitvoering die de opleiding hieraan geeft. Door de goede begeleiding vanuit de opleiding voelen studenten zich thuis, zo hoorde het panel van hen. Ook de begeleiding in de praktijk kan rekenen op waardering van de studenten. Zij geven aan dat de afspraken over de begeleiding duidelijk zijn en dat de ondersteuning vanuit het werkveld goed is. Uit de *NSE 2014* blijkt dat studenten tevreden zijn over de studiebegeleiding op de opleiding (score 3,6) en op de werkplek (score 4,2). Als verbeterpunt noemen studenten de afstemming tussen de begeleiders. Zij zouden graag zien dat alle studieloopbaanbegeleiders dezelfde (inlever)voorwaarden hanteren voor de producten.

De opleiding beschikt over verschillende digitale leer- en werkomgevingen. De website geeft bijvoorbeeld informatie over het curriculum en werkplekieren en in de blackboardomgeving is het studiemateriaal opgenomen. Studenten kunnen hun studieresultaten inzien via Osiris. Sinds 2013-2014 kunnen studenten, werkpleiders en docenten elkaar 'ontmoeten' via Leerplein om te communiceren en kennis te delen. Deze omgeving vervangt tevens het portfoLiO in Blackboard. Uit de *NSE 2014* blijkt dat studenten tevreden zijn over de informatievoorziening (score 3,2 – 3,6).

Overwegingen en conclusie

De begeleidingsstructuur is compleet ingericht, zo stelt het panel vast. Zowel de begeleiding op de opleiding als in de praktijk kan rekenen op waardering van de studenten. Het persoonlijke karakter van de begeleiding wordt in het bijzonder gewaardeerd. Verder is de informatievoorziening op orde. Het panel komt op basis van bovenstaande overwegingen tot het oordeel **goed**.

Kwaliteitszorg

Standaard 13 Evaluatie resultaten

<i>De opleiding wordt periodiek geëvalueerd, mede aan de hand van toetsbare streefdoelen.</i>

Bevindingen

De opleiding hanteert het *Handboek Kwaliteitszorg Zuyd*. Het eigen *Kwaliteitsplan de Nieuwste Pabo* sluit hierbij aan. In dit kwaliteitsplan staan de evaluatie-instrumenten beschreven inclusief de streefdoelen.

In de kritische reflectie presenteert de opleiding een duidelijk overzicht (evaluatiekalender) van de verschillende evaluatie-instrumenten, inclusief streefnormen en frequentie. Het overzicht geeft inzicht in de groepen die bevroegd worden en welke actor binnen de opleiding verantwoordelijk is voor de uitvoering van verbetermaatregelen. Studenten worden bijvoorbeeld iedere onderwijsperiode bevroegd met een digitale enquête (periode-evaluatie). Hierin zijn algemene vragen opgenomen over het thema/periode en vragen per vak en de docenten. Voor de uitkomsten hanteerde de opleiding een norm van 2,5 of hoger (4-puntsschaal); de norm is vanaf september 2014 een 3 of hoger. Daarnaast is er voor schoolopleiders, SLB'ers en de taak- netwerkgroep aan het eind van iedere periode een thema-evaluatie/introductie waarin teruggekeken wordt op het afgelopen en vooruitgekeken wordt naar het komende thema.

Een kwaliteitscommissie heeft als taak het invoeren, uitvoeren en onderhouden van het kwaliteitszorgsysteem. In nauw overleg met betrokkenen heeft de commissie in 2012-2013 bijvoorbeeld een nieuwe werkplekenenquête ingevoerd (onder mentoren, SLB'ers, schoolopleiders en afstuderenden).

Studenten geven in het *NSE* blijk van waardering over de onderwijsevaluaties. In de periode 2013-2014 is er sprake van een stijging van de tevredenheid van 3.1 naar 3.4. Zelf geeft de opleiding aan behoefte te hebben aan meer 'focus'. Er wordt erg veel gemeten en de uitkomsten worden nog te weinig met elkaar in verbinding gebracht. Het panel is positief over de wijze waarop de opleiding scherp blijft op de eigen evaluatiesystematiek. Hiermee wordt aangetoond dat de kwaliteitscultuur binnen de opleiding op orde is.

Overwegingen en conclusie

De opleiding maakt gebruik van een uitgebreide evaluatiekalender die aansluit bij het kwaliteitszorgsysteem van Zuyd Hogeschool. Er is een duidelijk overzicht over de verschillende evaluatie-instrumenten en per instrument zijn streefwaarden geformuleerd. Dat de opleiding zelf verbetermogelijkheden ziet in het systeem, getuigt naar oordeel van het panel van een passende kwaliteitscultuur. Het panel komt op basis van bovenstaande overwegingen tot het oordeel **goed**.

Standaard 14 Verbetermaatregelen

De uitkomsten van deze evaluaties vormen de basis voor aantoonbare verbetermaatregelen die bijdragen aan realisatie van de streefdoelen.

Bevindingen

In het kwaliteitsplan beschrijft de opleiding de wijze waarop verschillende kwaliteitscycli worden uitgevoerd. Daarbij zijn verantwoordelijken voor de rapportage, de analyse en de verbeteractiviteiten benoemd. Naast de leden van de kwaliteitscommissie hebben bijvoorbeeld ook de curriculumcommissie, de opleidingscommissie en de jaarcoördinatoren duidelijk beschreven taken aangaande kwaliteitszorg. Sinds het najaar van 2013 speelt de curriculumcommissie een meer expliciete rol en centrale rol in het verbeterbeleid.

De opleiding gebruikt het beleid en de evaluatie-instrumenten om te komen tot verbetermaatregelen. Zo heeft de opleiding onder meer gewerkt aan:

- het installeren van jaarteam voor de leerjaren 1, 2 en 3/4;
- extra onderwijs als voorbereiding op de landelijke OJW toetsen;
- betere voorlichting aan aspirant-studenten;
- scholing en extra intervisie voor docenten op het gebied van onderzoek en toetsing.

De hier gepresenteerde maatregelen zijn exemplarisch; het panel heeft daarnaast ook naar andere verbetermaatregelen gekeken en stelt vast dat er adequaat maatregelen worden genomen wanneer de kwaliteit niet aan de norm (van het instituut) voldoet. Hoewel de uitgebreide uitwerking van het beleid anders doet vermoeden, is er ook sprake van een informele verbetercultuur. Door de saamhorigheid in het team, is men in staat goed af te stemmen en waar nodig (snel) actie te ondernemen. Het panel waardeert deze manier van werken en merkt dat dit goed werkt voor deze opleiding.

Vanuit het bestuderen van het materiaal en de gesprekken zijn er volgens het panel twee aandachtspunten. Ten eerste, de opleiding heeft de afgelopen jaren hard gewerkt aan het bouwen van het nieuwe curriculum. Na vier jaar, heeft de opleiding nu haar eerste afstudeerders. Juist nu is het een moment om de resultaten, bijvoorbeeld als het gaat om de eindwerken van studenten, te evalueren en verbeterpotentieel aan te spreken. De opleiding heeft hiertoe plannen gemaakt, die wat betreft het panel voortvarend uitgevoerd dienen te worden. Het tweede punt dat het panel maakt is de gemiddelde NSE-score. De opleiding scoort niet zelden onder het landelijke gemiddeld. Het panel herkent in de documenten, zoals de integrale kwaliteitsanalyses, activiteiten om de scores in lijn te brengen met de streefwaarden. Dit zal de komende periode een aandachtspunt zijn, zo constateert het panel.

Overwegingen en conclusie

De opleiding heeft duidelijk aandacht voor het doorvoeren van verbetermaatregelen op basis van beleid en de resultaten van evaluaties. De maatregelen zijn gericht op het behalen van de streefnormen die de opleiding zich heeft gesteld. Het panel is positief over de informelere uitwerking in de praktijk van het zorgvuldig vastgelegde kwaliteitszorgbeleid.

Aandachtspunten zijn het in lijn brengen van de NSE-scores met de streefwaarden en het evalueren van de resultaten (zoals eindwerken). Acties in lijn met deze aandachtspunten zijn voor de komende periode gepland. Het panel komt op basis van bovenstaande overwegingen tot het oordeel **voldoende**.

Standaard 15 Betrokkenheid bij kwaliteitszorg

Bij de interne kwaliteitszorg zijn de opleidings- en examencommissie, medewerkers, studenten, alumni en het afnemend beroepenveld van de opleiding actief betrokken.

Bevindingen

Eerder, in standaard 13, is beschreven dat de opleiding vanuit het kwaliteitsplan een overzicht heeft gepresenteerd van de evaluatie-instrumenten. Zoals gezegd is in dit overzicht duidelijk zichtbaar welke actoren betrokken worden bij de kwaliteitszorg: studenten, docenten, werkveld, stage(opleidings)scholen en alumni. Het panel vindt dat de opleiding hiermee duidelijk aantoonbaar relevante belanghebbenden te betrekken bij de interne kwaliteitszorg.

Naast deze vorm van betrokkenheid, zijn belanghebbenden betrokken bij de kwaliteit van de opleiding door participatie in commissies, zoals:

- de opleidingscommissie adviseert de opleiding gevraagd en ongevraagd. Zij brengt formeel advies uit inzake de Onderwijs- en Examenregeling (OER) aan de medezeggenschapsraad (MR), die instemmingsrecht heeft. Regelmatig bespreekt de Opleidingscommissie de resultaten van periode-evaluaties. Per jaar vergadert de Opleidingscommissie acht keer. Daarnaast wordt eens per jaar bijeengekomen met de MR.
- de curriculumcommissie (met extern lid) geeft de kaders voor de ontwikkeling van het curriculum: zij bewaakt de samenhang, de actualiteit en de afstemming met de eindkwalificaties. Om haar taak goed te kunnen uitoefenen overlegt de Curriculumcommissie met de toetscommissie, Opleidingscommissie, docententeam, examencommissie en de taak- en netwerkgroep.

Verder zijn docenten en studenten vertegenwoordigd in diverse andere groepen die zich richten op kwaliteitsverbetering. Zo zijn er studentpanels, een kwaliteitscommissie, een examen- en toetscommissie en een taak- netwerkgroep gericht op de (academische) opleidingsscholen. In de NSE 2014 waarden de studenten de betrokkenheid bij de interne kwaliteitszorg met een 3.1.

Overwegingen en conclusie

De betrokkenheid van verschillende stakeholders bij de interne kwaliteitszorg is op orde. De belangrijkste belanghebbenden zijn erbij betrokken, vaak via meerdere evaluatie- en overlegvormen. Op basis van bovenstaande overwegingen komt het panel tot het oordeel **voldoende**.

Toetsing en gerealiseerde eindkwalificaties

Standaard 16 Toetsing en gerealiseerde eindkwalificaties

De opleiding beschikt over een adequaat systeem van toetsing en toont aan dat de beoogde eindkwalificaties worden gerealiseerd.

Bevindingen

Systeem van toetsing

De opleiding heeft de toetsing ingericht op basis van de gehanteerde opleidingsdidactiek. Hierin wordt uitgegaan van authentieke beroepstaken. Passend daarbij streeft de opleiding naar een zoveel mogelijk geïntegreerde wijze van toetsing waarbij doelen uit meerdere vakken gelijktijdig worden getoetst.

De toetsing is verder uitgewerkt met behulp van de vier dimensies uit de piramide van Miller (weten, weten hoe, tonen en doen). Het Toetsplan beschrijft de relatie tussen de dimensies en de toetsvormen uitgebreid en voorziet in een overzicht van het toetsprogramma per leerjaar, met de diverse toetsvormen, het aantal te behalen EC's en de beoordelingstermen. Voor de dimensies 'weten' en 'weten hoe' zet de opleiding schriftelijke kennistoetsen in. Het programma kent instituutspecifieke kennistoetsen en de landelijke kennistoetsen. Een dimensie 'tonen' wordt gemeten door middel van beroepsproducten, project- en vakdemonstraties, een vakportfoLiO, een dossier normatieve professionaliteit, en een onderzoeksverslag. De dimensie 'doen' tot slot, kent de toetsvormen werkplekbeoordeling en LIO.

In het *Toetsbeleid* heeft het panel het totaaloverzicht van de toetsen gezien en op de visitatiedag heeft het panel diverse toetsen, uitwerkingen en beoordelingen bestudeerd. Het panel vindt dat de opleiding een adequaat systeem van toetsing hanteert. De aansluiting tussen de inhoud van de module en de toets is op orde, waarbij de opleiding ook goed aandacht heeft voor de te hanteren toetsvorm. Er is variatie in de toetsvormen en het panel heeft gezien dat de toetsen opbouwen in complexiteit. Bij de landelijke kennistoets rekenen daagt de opleiding de student extra uit, door een hogere norm te hanteren dan landelijk voorgeschreven. Het panel waardeert dat de opleiding gedurende de modules formatieve toetsen aanbiedt, om studenten voor te bereiden op de uiteindelijke summatieve toets. De examencommissie is verantwoordelijk voor het toetsbeleid en de kwaliteitsborging van de toetsen. Ten aanzien van de toetskwaliteit wordt de examencommissie ondersteund door een toetscommissie. In het *Toetsbeleid* wordt een hoofdstuk gewijd aan de kwaliteit van toetsen, waarbij ingegaan wordt op validiteit, betrouwbaarheid, transparantie en normering. In het gesprek met de examen- en toetscommissie komt tot uiting dat er een duidelijke rol is bij het stimuleren en bewaken van de kwaliteit van toetsing. De toetscommissie controleert alle toetsen. Specifiek heeft het panel gesproken met de commissies over de risico's van integraal toetsen. Hieruit is gebleken dat er voldoende waarborgen zijn ingebouwd om te compenseren tussen toetsonderdelen. De toetscommissie is hier voldoende scherp op.

Een punt van aandacht binnen het systeem van toetsing is de beoordeling. Het panel heeft gezien dat de opleiding de afgelopen periode gewerkt heeft aan het versterken van de beoordelingen, onder meer door beoordelingscriteria verder uit te werken en door te beschrijven wat verstaan wordt onder een oordeel (goed, voldoende, onvoldoende). Het panel waardeert deze focus op adequaat beoordelen, maar ziet hier nog ruimte voor verbetering. Zo stelt het panel dat de feedback van beoordelaars bij summatieve toetsing beperkt vastgelegd wordt in de beoordelingsformulieren. Daarbij vindt het panel dat de beoordelaars in de uitvoering van de beoordeling scherper moeten letten op voorwaardelijke categorieën om tot beoordelen over te kunnen gaan. Met name als het gaat om taalbeheersing, zou het panel graag zien dat de beoordelaars hier strikter in zijn.

Verder noemt het panel hier de beoordelingssystematiek voor het afstudeeronderzoek als verbeterpunt. Het panel heeft waardering voor de uitwerking van de beoordelingsschalen (goed, voldoende, onvoldoende). Deze geven houvast voor de beoordelaars. Het panel zou wel graag zien dat de ruimte in het formulier voor specifieke individuele feedback meer gebruikt wordt. Het panel merkt verder op dat de huidige beoordelingssystematiek door de middeling die vanaf het cijfer 6 (van beide beoordelaars) wordt toegepast op de eindoordelen van verschillende beoordelaars tot hogere eindcijfers leidt dan het panel op basis van de werken verwacht. Hierin kan meer scherpte en eenduidigheid aangebracht worden. Zo heeft het panel bij een eindwerk dat met een 6 was beoordeeld extra onderzoek gedaan en dit werk specifiek besproken met beoordelaars, begeleiders en de student. Hoewel er sprake was van enkele omissies in het schriftelijke werk, is het panel overtuigd van het terecht afstuderen van de student. Tot slot merkt het panel op dat het wenselijk is om niet alleen een extra onafhankelijke beoordelaar in te zetten, maar de scheiding tussen begeleiding en beoordeling ook door te voeren ten aanzien van beide beoordelaars.

Studenten zijn in gesprek met het panel positief over het systeem van toetsing. Zij geven aan dat de toetsing de inhoud van lessen weerspiegelt. Ze noemen het werken met de formatieve beoordeling halverwege de periode prettig, omdat het inzicht geeft in waar je op dat moment staat en je tevens inzicht krijgt in de wijze van toetsing. Dit helpt hen in de voorbereiding op de summatieve toets. De resultaten van *NSE 2014* geven blijk van tevredenheid onder studenten. De onderdelen 'toetsen en beoordelen', 'duidelijkheid criteria' en 'aansluiting toetsing bij inhoud opleiding' scoren alle boven de 3 op een vijfpuntsschaal.

Realisatie van de beoogde eindkwalificaties

Het curriculum van de Nieuwste Pabo had voor de zomer van 2014 de eerste lichter afstudeerders. De afstudeerfase van dit programma bestaat uit een vakprofilering (periode 13 en 14) met een vakportfolio, het afstudeeronderzoek (periode 13 tot en met 15) met het verslag van het praktijkonderzoek en de afsluitende stage van 20 weken, de zogenaamde LIO-periode met een LIO-beoordeling (periode 15 en 16).

Het panel heeft inzage gekregen in vijftien afstudeerdossiers van afgestudeerden van de Nieuwste Pabo en constateert dat de afgestudeerden terecht als beginnend beroepsbeoefenaar - leraar basisonderwijs - zijn gekwalificeerd.

Door de combinatie van eindproducten heeft het panel de kwalificaties van de studenten in de breedte kunnen bestuderen. De affiniteit van studenten is in de combinatie van producten ook duidelijk herkenbaar. Het hart van de ene student ligt duidelijk in het leslokaal (bij het lesgeven), waar andere studenten daarnaast meer affiniteit hebben met de onderzoeksmatige kant van het beroep. Bij een aantal afgestudeerden vond het panel het onderzoekend vermogen minimaal, maar wel voldoende. In die situaties ziet het panel dat het onderzoek in de beginfase niet goed is opgezet, waardoor de studenten in het gehele proces moeite hebben om tot waardevolle conclusies en aanbevelingen te komen. Om dit in komende lichtingen te voorkomen, heeft de opleiding vanaf het studiejaar 2014-2015 een bindend advies (go/no go) ingevoerd voor de uitvoering van het onderzoeksplan. Daarnaast merkt het panel op dat het gebruik van theorie en de koppeling daarvan aan de praktijk beter kan. Het panel acht het van belang dat de eisen ten aanzien van het gebruik van literatuur (relevantie, actualiteit) aangescherpt worden. Wel ziet het panel in de combinatie van eindproducten een voldoende functionerende beginnend leraar basisonderwijs, die klaar is om het werkveld te betreden. Het panel ziet in de andere producten, zoals het vakportfolio en de vakprofilering, de wijze waarop zij in staat zijn vakinhoudelijk en (vak)didactisch invulling te geven aan het leraarschap.

Naast eindproducten van de Nieuwste Pabo, heeft het panel eindproducten bestudeerd van afgestudeerden van de twee voorgangers: Fontys en Zuyd. De opzet voor het afstuderen verschilt enigszins. Studenten van Zuyd Hogeschool studeerden af met een combinatie van: een slotassessment, WPL/LiO en een beoordeling van onderzoeksvaardigheden (als onderdeel van WPL/LiO). Bij Fontys Hogescholen was de afsluiting van de opleiding vormgegeven als een competentie-examen. Het panel stelt dat de afstudeeropzet van beide voorgangers studenten in staat stelt aan te tonen dat zij over de eindkwalificaties beschikken. In de uitwerkingen heeft het panel die beheersing van eindkwalificaties voldoende aangetroffen en deze zijn ook voldoende adequaat beoordeeld door de beoordelaars. Ook hier geldt dat de mate van affiniteit met onderzoek zichtbaar is in de kwaliteit van de eindproducten.

Naast alle bestudeerde eindproducten heeft het panel vanuit de gesprekken een beeld gekregen van het functioneren van de afgestudeerden in de praktijk en in vervolgonderwijs. Dit bevestigt het beeld dat studenten na afronding van de opleiding klaar zijn om de beroepspraktijk voldoende beslagen te betreden. Alumni tonen zich positief over de aansluiting op de beroepspraktijk. Afgestudeerden die nu een masteropleiding volgen, geven aan dat de opleiding hen (inhoudelijk) goed heeft voorbereid.

Overwegingen en conclusie

Het panel is positief over de huidige kwaliteit van de toetsing, beoordeling en de realisatie van de eindkwalificaties. Ten aanzien van de toetsing heeft het panel gezien dat de opleiding gevarieerd toetst met aandacht voor de fase (studiejaar) waarin de student zich bevindt. De toetsing is afgestemd op de didactische principes van de opleiding en de inhoud van de toetsing sluit aan bij de lesstof van die periode. Voor studenten is de wijze van toetsing en beoordeling helder. De opleiding heeft de toetssystematiek zodanig ingericht dat de kwaliteit van toetsen en beoordelen worden bewaakt.

Ten aanzien van de beoordelingssystematiek vindt het panel dat het op onderdelen beter kan. Dit betreft onder meer de scheiding tussen begeleiding en beoordeling en de kwaliteit van het beoordelingsformulier van het afstudeeronderzoek.

De eindproducten van de Nieuwste Pabo, Zuyd Hogeschool en Fontys Hogescholen tonen aan dat afgestudeerden als beginnend leraar basisonderwijs de opleiding verlaten. Met name in de praktijkcomponent van de afstudeerprocessen komt dit duidelijk naar voren. In het vakportfolio en de vakprofilering bijvoorbeeld ziet het panel dat afgestudeerden in staat zijn vakinhoudelijk en (vak)didactisch invulling te geven aan het leraarschap. Ten aanzien van de onderzoeksvaardigheden heeft het panel enkele opmerkingen. Doordat de onderzoeken in de beginfase niet optimaal zijn ingericht, ziet het panel dat het veel moeite kost om tot waardevolle conclusies en aanbevelingen te komen. Verbetering van de begeleidingsstructuur kan naar oordeel van het panel een rol spelen om dit in de toekomst te verbeteren. Daarbij zullen de eisen met betrekking tot literatuurgebruik aangescherpt moeten worden. Het panel komt op basis van bovenstaande overwegingen tot het oordeel **voldoende**. Dit oordeel is ook van toepassing op het gerealiseerde niveau voor de betrokken uitfaserende cohorten van de voorlopers van de Nieuwste Pabo, Zuyd Hogeschool en Fontys Hogescholen.

3 Eindoordeel over de opleiding

Oordelen op de standaarden

Het visitatiepanel komt tot de volgende oordelen op de standaarden:

Standaard	Oordeel
<i>Standaard 1 Beoogde eindkwalificaties</i>	Goed
<i>Standaard 2 Oriëntatie van het programma</i>	Goed
<i>Standaard 3 Inhoud van het programma</i>	Voldoende
<i>Standaard 4 Vormgeving van het programma</i>	Goed
<i>Standaard 5 Instroom</i>	Goed
<i>Standaard 6 Studeerbaarheid</i>	Goed
<i>Standaard 7 Duur</i>	Voldaan
<i>Standaard 8 Personeelsbeleid</i>	Voldoende
<i>Standaard 9 Kwaliteit van het personeel</i>	Voldoende
<i>Standaard 10 Kwantiteit van het personeel</i>	Voldoende
<i>Standaard 11 Materiële voorzieningen</i>	Goed
<i>Standaard 12 Studiebegeleiding</i>	Goed
<i>Standaard 13 Evaluatie resultaten</i>	Goed
<i>Standaard 14 Verbetermaatregelen</i>	Voldoende
<i>Standaard 15 Betrokkenheid bij kwaliteitszorg</i>	Voldoende
<i>Standaard 16 Toetsing en gerealiseerde eindkwalificaties</i>	Voldoende ²

Overwegingen en conclusie

Het visitatiepanel heeft acht standaarden beoordeeld met 'goed'. De overige standaarden zijn als 'voldoende' beoordeeld. De opleiding voldoet daarin aan de kwalificaties voor het oordeel voldoende als totaaloordeel. Voor een totaaloordeel goed dienen ook de standaard 3, 9, 14, 15 en 16 op standaardniveau als 'goed' te worden beoordeeld.

Het visitatiepanel beoordeelt de kwaliteit van de bestaande hbo-bacheloropleiding tot leraar Basisonderwijs 'de Nieuwste Pabo' als **voldoende**.

² Dit oordeel is ook van toepassing op het gerealiseerde niveau voor de betrokken uifaserende cohorten van de voorlopers van de Nieuwste Pabo, Zuyd Hogeschool en Fontys Hogescholen.

4 Aanbevelingen

De aanbevelingen:

Praktijkgericht onderzoek

De (praktijkgerichte) onderzoekscomponent dient in de breedte steviger neergezet te worden in de opleiding. Aandachtspunten hierbij zijn:

1. het doorontwikkelen van de lijn onderzoeksvaardigheden in het onderwijsprogramma. Aandacht dient daarbij uit te gaan naar het gebruik van theorie (en de koppeling naar de praktijk) en het taalgebruik van studenten;
2. het versterken van de docentkwalificaties op het gebied van onderzoeksvaardigheden. Het gaat dan om het begeleiden en beoordelen van de onderzoeksvaardigheden.

5 Bijlagen

Bijlage 1: Eindkwalificaties van de opleiding

De opleiding hanteert de zeven SBL-competenties:

1. Interpersoonlijk competent
2. Pedagogisch competent
3. Vakinhoudelijk & didactisch competent
4. Organisatorisch competent
5. Competent in het samenwerken met collega's
6. Competent in het samenwerken met de omgeving
7. Competent in reflectie en professionele ontwikkeling.

De relatie tussen de zeven SBL-competenties en de vier opleidingsdoelen (zie standaard 1) van de Nieuwste Pabo is in onderstaand figuur weergegeven:

	Met leerlingen	Met collega's	Met ouders en omgeving	Met zichzelf
Interpersoonlijk competent	1	5	6	7
Pedagogisch competent	2			
Vakinhoudelijk & didactisch competent	3			
Organisatorisch competent	4			

The diagram illustrates the mapping of seven SBL competencies to four training objectives (I, II, III, IV). The table shows the following connections:

- Competency 1 (Interpersoonlijk competent) is linked to objectives I, 5, 6, and 7.
- Competency 2 (Pedagogisch competent) is linked to objective I.
- Competency 3 (Vakinhoudelijk & didactisch competent) is linked to objectives III and IV.
- Competency 4 (Organisatorisch competent) is linked to objective II.

Bijlage 2: Overzicht opleidingsprogramma

	jaar 1	periode 1	periode 2	periode 3	periode 4
Opleidingsbekwaam	<i>beroepsbeeld en eigen persoon</i>	thema 1 Studie en beroep in beeld	thema 2 Leren en onderwijzen	thema 3 Een krachtige leeromgeving	thema 4 Ruimte voor talenten
	BEROEPSTAAK de (aankomend) leerkracht:	kan communiceren met kinderen.	kan onderwijs voorbereiden, uitvoeren en evalueren.	kan een krachtige leeromgeving als geheel creëren.	kan beredeneerd doelgerichte onderwijsactiviteiten ontwerpen, uitvoeren en evalueren, waarbij recht wordt gedaan in de verschillen in talenten van kinderen en studenten.
	Vakken	Menswetenschappen, Nederlands, rekenen, W&T, natuur- en milieueducatie, Kunst	Menswetenschappen, Nederlands, rekenen, W&T, tekenen / handvaardigheid	Menswetenschappen, Nederlands, rekenen, W&T, geschiedenis, muziek	Menswetenschappen, Nederlands, rekenen, W&T, aardrijkskunde, drama
	Kennistoets (weten hoe)	4 EC's	4 EC's	4 EC's	4 EC's
	Beroepsproduct (tonen)	3 EC's	3 EC's	3 EC's	3 EC's
Werkplekbeoordeling (doen)	5 EC's (1 voor efficiënties)	6 EC's	6 EC's	6 EC's	
Professionele houding	2 EC's	2 EC's	2 EC's	2 EC's	
	jaar 2	periode 5	periode 6	periode 7	periode 8
Profileringsbekwaam	<i>ped. en didactische verdieping</i>	thema 5 Talent in ontwikkeling	thema 6 Van peuter tot puber	thema 7 School omgeving maatschappij	thema 8 Vergelijk.nl
	BEROEPSTAAK de (aankomend) leerkracht:	kan adequaat inspelen op verschillen tussen kinderen in de groep.	kan het onderwijs aanpassen aan de leeftijd van het kind en dit op basis van literatuur verantwoorden en evalueren.	kan op een bewuste wijze rekening houden met omgevingsfactoren in het dagelijks onderwijs en in de communicatie / samenwerking met kinderen en ouders, gebaseerd op een analyse van die omgevingsfactoren.	kent en herkent de visie van zijn basisschool en kan deze visie met de visie van andere scholen vergelijken en afzetten tegen actuele gebeurtenissen.
	Vakken	Menswetenschappen, Nederlands, rekenen, W&T, geschiedenis, tekenen / handvaardigheid	Menswetenschappen, Nederlands, rekenen, W&T, aardrijkskunde, drama	Menswetenschappen, Nederlands, rekenen, W&T, gezondheidskunde, tekenen / handvaardigheid	Menswetenschappen, Nederlands, rekenen, W&T, natuur, muziek
	Kennistoets (weten hoe)	4 EC's	4 EC's	4 EC's	4 EC's
	Beroepsproduct (tonen)	3 EC's	3 EC's	3 EC's	3 EC's
Werkplekbeoordeling (doen)	6 EC's	6 EC's	6 EC's	6 EC's	
Professionele houding	2 EC's	2 EC's	2 EC's	2 EC's	
	jaar 3	periode 9	periode 10	periode 11	periode 12
LIO-bekwaam	<i>profilering op leeftijd en inhoud</i>	Leeftijdprofilering			minor
	BEROEPSTAAK de (aankomend) leerkracht:	kan opbrengstgericht, boeiend en passend onderwijs voorbereiden en uitvoeren voor één week en op basis van een groepsplan differentiëren, rekening houdend met verschillen in instructiebehoeften, didactische behoeften tussen kinderen op taal- en rekengebied en sociaal cultureel gebied, en kan de effecten van het onderwijs evalueren en verwerken en de ontwikkeling van kinderen interpreteren, volgen, registreren en rapporteren.			kan zich profileren op een door hem gekozen inhoud
	Vakken	Menswetenschappen, Nederlands, rekenen, W&T, OJW en Kunst binnen het Jonge Kind, Oudere Kind of Scholier			
	Kennistoets (weten hoe)	3 EC's	3 EC's	3 EC's	4 EC's
	Beroepsproduct (tonen)	2 EC's	2 EC's	2 EC's	4 EC's
Project + vakdemonstr. (tonen)	2 EC's	2 EC's	2 EC's	-	
Onderzoek (tonen)	2 EC's	2 EC's	2 EC's	-	
Werkplekbeoordeling (doen)	5 EC's	5 EC's	5 EC's	6 EC's	
Professionele houding	1 EC	1 EC	1 EC	1 EC	
	jaar 4	periode 13	periode 14	periode 15	periode 16
Afstudeerbekwaam	<i>integrale verantwoordelijkheid</i>	Vakprofilering & onderzoek		leraar in opleiding (LIO)	
	BEROEPSTAAK de (aankomend) leerkracht:	is in staat om tijdens de daarna volgende LIO-periode in toenemende mate de integrale verantwoordelijkheid te gaan dragen voor een representatieve groep binnen de eigen leeftijdsprofilering, kan zich profileren op een zelf gekozen vakgebied en kan onderzoek doen.		kan aan de hand van einkwalificaties aantonen de integrale verantwoordelijkheid als LIO te kunnen dragen voor een representatieve groep binnen de eigen leeftijdsprofilering.	
	Vakken	Menswetenschappen, schrijven en Natuur & Techniek, Aardrijkskunde & Geschiedenis, Muziek & Drama, of Tekenende & Handvaardigheid		Menswetenschappen, schrijven, interview	Interview
	Vakprofilering (tonen)	5 EC's	5 EC's	-	-
	Normatieve prof. (tonen)	1 EC	1 EC	-	-
Onderzoek (tonen)	4 EC's	4 EC's	2 EC's	-	
Werkplekbeoordeling (doen)	5 EC's	5 EC's	13 EC's	15 EC's	

Bijlage 3: Deskundigheden leden visitatiepanel en secretaris

De heer drs. G. Monard, voorzitter

De heer Monard is ingezet vanwege zijn deskundigheid op het gebied van primair onderwijs. De heer Monard was tot en met 2008 verbonden aan KU Leuven als buitengewoon hoogleraar bij de lerarenopleiding. In 2013 werd hij door de Vlaamse Vereniging voor Bestuur en Beleid verkozen tot Overheidsmanager van het jaar voor zijn loopbaan binnen de publieke sector. Midden 2013 was de heer Monard eveneens betrokken bij de geplande hervormingen in het onderwijs, waarbij het rapport-Monard de basis vormde. Hij is nu voorzitter van de commissie die de begeleidingsdiensten in de onderwijsnetten evalueert. De heer Monard heeft visitatie-ervaring door zijn voorzitterschap binnen visitatiepanelen voor Nederlands-Vlaamse Accreditatieorganisatie (NVAO) en Vlaamse Universiteiten en Hogescholen Raad (VLUHR). Voor deze visitatie heeft de heer Monard onze handleiding voor panelleden ontvangen en is hij aanvullend geïnstrueerd over het proces van visitatie en accreditatie in het hoger onderwijs en over de werkwijze van NQA.

Opleiding:

1960 – 1965 Drs. Wijsbegeerte en Letteren
Bacc. Wijsbegeerte
Bacc. Klassieke filologie
Diverse opleidingen in bestuurskunde en onderwijs (als cursist en vooral docent)

Werkervaring:

2000 – 2008 Voorzitter (s.g.) - Federale ministerie “Personeel en Organisatie”
1981 – 2008 Buitengewoon hoogleraar Lerarenopleiding - K.U.Leuven
1981 – 2000 Secretaris-generaal - Vlaams Ministerie van Onderwijs en Vorming
1971 – 1980 Lid - Kamer van Volksvertegenwoordigers
1965 – 1971 Onderzoek en studiebegeleiding - K.U. Leuven

Overig:

2013 Verkozen tot overheidsmanager van het jaar - Vlaamse Vereniging voor Bestuur en Beleid
2007 – heden Voorzitter visitatiecommissies - Nederlands-Vlaamse Accreditatieorganisatie (NVAO) en Vlaamse Universiteiten en Hogescholen Raad (VLUHR)

Mevrouw dr. M.C.L. Timmermans

Mevrouw Timmermans is ingezet vanwege haar deskundigheid op het gebied van primair onderwijs. Zij is projectleider van 10voordeleraar bij Vereniging Hogescholen, waar ze medeverantwoordelijk is voor de kwaliteit van de kennisbases en de ontwikkeling van een aantal landelijke kennisbasistoetsen voor de tweedegraads lerarenopleidingen. Tot en met 2013 was mevrouw Timmermans werkzaam als senior onderzoeker bij Hogeschool van Arnhem en Nijmegen, waar zij betrokken was bij diverse onderzoeks- en professionaliseringsprojecten in het kader van de (academische) opleidingsschool en van leren op de werkplek, waarop zij in 2012 is gepromoveerd. Mevrouw Timmermans levert regelmatig bijdragen aan (internationale) bijeenkomsten en heeft meerdere publicaties op haar naam staan. Mevrouw Timmermans heeft ruime visitatie-ervaring. Voor deze visitatie heeft mevrouw Timmermans onze handleiding voor panelleden ontvangen en is zij aanvullend geïnstrueerd over het proces van visitatie en accreditatie in het hoger onderwijs en over de werkwijze van NQA.

Opleiding:

- 2006 – 2011 Promotie proefschrift 'Kwaliteit van de opleidingsschool' - Universiteit Tilburg
1986 – 1992 Psychologie, afstudeerrichting Ontwikkelingspsychologie - Universiteit Utrecht

Werkervaring:

- 2013 – heden Projectleider 10voordeleraar - Vereniging Hogescholen
2006 – 2013 Senior Onderzoeker en (deels) promovendus - Hogeschool Arnhem en Nijmegen
2005 – 2010 Coördinator Opleiden in de School - Pabo Groenewoud/Pabo Arnhem - HAN
2000 – 2005 Trainer/Adviseur - Nascholing Dienstverlening Onderwijs (NDO) - Hogeschool van Arnhem en Nijmegen
1995 – 2000 Opleidingsdocent - Pabo Thomas More
1994 – 1995 Adviseur techniek in het basisonderwijs - Janssen Techniek Weert

Overig:

- 2013 – heden Lid Programmaraad Praktijkgericht Onderzoek - Nationaal Regieorgaan Onderwijsonderzoek (NRO)
2013 – heden Referent/beoordelaar - HOBEON, OIDS PO en VO en Pabo
2012 – heden Adviseur - LOI Hogeschool (deskundige werkplekieren en koppeling theorie en praktijk)
2009 – heden Bestuurslid, divisie Lerarenopleiding en Leraarsgedrag - Vereniging voor Onderwijs Research (VOR)
2009 – 2010 Referent/beoordelaar toetsingdossiers Opleidingsschool - NVAO
2006 – heden Voorzitter, later lid Werkgroep Opleiden in de School - VELON

Publicaties 2012-heden (meer op aanvraag):

- Van Velzen, C., Timmermans, M. (in voorbereiding). What can we learn from the shift towards a more school centred model in Netherlands? In E.J. White & K. Jones (Eds.), *Developing outstanding practice in school-based teacher education*. (pp. ..). Herts UK: Critical Publishing
- Berndsen, F. E. M., Paulussen-Hoogeboom, M.C., Timmermans, M.C.L. (2013). *Inventarisatie Initiatieven Opleiden in de School. Eindrapport*. Amsterdam: Regioplan Beleidsonderzoek.
- Timmermans, M. (2012). *Kwaliteit van de Opleidingsschool. Over affordance, agency en competentieontwikkeling*. Proefschrift. Tilburg: Universiteit Tilburg.
- Van der Steen, J., Timmermans, M., Sipman, G., & Klarus, R. (2012). *Het stimuleren van een onderzoekende houding in de basisschool. Naar een kijkkader voor effectief leraargedrag: een vooronderzoek*. Hogeschool Arnhem en Nijmegen. Nijmegen.
- Van der Steen, J., Timmermans, M., & Van Eersel-van der Linden, F. (2012). *Samen werken aan leerwerk taken WPL2a. Een beschrijvend onderzoek*. Hogeschool Arnhem en Nijmegen. Nijmegen.

Mevrouw dr. I. Pauw

Mevrouw Pauw is ingezet vanwege haar deskundigheid op het gebied van primair onderwijs en leren en innoveren en vanwege haar inzicht in de internationale ontwikkelingen in dit werkveld. Mevrouw Pauw is lector Reflectie en Retorica bij het Onderzoekscentrum van Katholieke Pabo Zwolle (KPZ) en kerndocent bij de master Leren en Innoveren aan Marnix Academie. Sinds 2013 is zij gastdocent bij de master Special Educational Needs, Seminarium voor Orthopedagogiek aan Hogeschool Utrecht; sinds twee jaar is zij gastdocent bij diverse Magistrium-opleidingen, verzorgd door KPZ. Zij heeft vele onderzoeken en publicaties op haar naam staan, onder andere vanuit haar functie als redacteur van het tijdschrift Veerkracht van KPZ.

Via de internationale minor op KPZ is zij verantwoordelijk voor de modules research en is zij betrokken bij de uitwisseling met internationale partners van KPZ (onder andere Graz, Manchester en Warschau). Mevrouw Pauw levert regelmatig bijdragen aan (inter)nationale congressen, waaronder Velon, waar zij tevens bestuurslid is, ISATT en Conference of Writing research. Als reviewer is zij betrokken bij de kwaliteit van artikelen in tijdschriften als Teaching and Teacher Education en European Journal of Teacher Education. Voor deze visitatie heeft mevrouw Pauw onze handleiding voor panelleden ontvangen en is zij aanvullend geïnstrueerd over het proces van visitatie en accreditatie in het hoger onderwijs en over de werkwijze van NQA.

Opleiding:

2003 – 2007	Doctoraat - Universiteit Utrecht
2002 – 2005	Supervisoropleiding
1995 – 1997	Speciaal onderwijs, Katholieke Leergangen
1993 – 1995	Leraar Primair Onderwijs - Katholieke Pabo Zwolle
1978 – 1984	Doctoraal Nederlandse Taal- en Letterkunde - Rijksuniversiteit Groningen

Werkervaring:

2013 – heden	Kerndocent master Leren en Innoveren - Marnix Academie Utrecht
2007 – heden	Lector Reflectie en Retorica - Onderzoekscentrum Katholieke Pabo Zwolle
1994 – 2007	Docent Nederlands, supervisor en geregistreerd Landelijke Vereniging voor Supervisie en Coaching - Katholieke Pabo Zwolle
1989 – 1992	(adjunct-)directeur - Theaterschool Hogeschool voor de Kunsten Constantijn Huygens, nu ArtEZ
1980 – 1993	Docent taalexpressie, dramaturgie en taalbeheersing - Christelijke Academie voor Expressie door Woord en Gebaar/Theaterschool Kampen

Overig:

- Bestuurslid - Velon
- Reviewer - Teaching and Teacher Education en European Journal of Teacher Education
- Gastdocent master Special Educational Needs - Hogeschool Utrecht

Publicaties 2013 en 2014 (meer op aanvraag):

- Gemmink, M. & Pauw, I. (2014). Wat is de waarde van onderzoek op academische scholen? De uitkomsten van een enquête. *Veerkracht* 11(1), 31-33.
- Pauw, I. & Jongstra, W. (2013). The development of narrative structures in stories of teachers. IAIMTE 2013. Parijs.
- Kooy, M. & Pauw, I. (2013). Developing professional identity of teachers through narratives. ISATT 2013. Gent.
- Ende, H. van den & Pauw, I. (2013). Een veelstemmige canon van de jeugdliteratuur (2). *Veerkracht* 10/3, p. 4-7.
- Pauw, I. & Ende, H. van den (2013). Moet je verplichte titels lezen of niet? Dat is de vraag. *Veerkracht* 10/2, p. 4-7.
- Pauw, I. & Lint, P. van. (2013). Jonkvrouwen redden en draken verslaan. De andere dimensie van de narratieve reflectie. *Veerkracht* 10/3, p. 28-32.
- Pauw, I. & Bouwhuis, B. (2013). Taalvaardiger door verhalen. Mottart, A. & Vanhooren, S. (red.) *Het Schoolvak Nederlands. Zevenentwintigste conferentie in Utrecht*. Gent: Academia Press.
- Pauw, I. (2013). Professionele taal, de student en de lerarenopleider van de pabo. *Tijdschrift voor Lerarenopleiders* 34(4), 119-129

Mevrouw N. de Wit

Mevrouw De Wit is ingezet als studentlid. Zij volgt de hbo-bacheloropleiding tot Leraar Basisonderwijs bij Saxion Hogeschool in Hengelo, waar zij lid is van de MR. Mevrouw De Wit is representatief voor de primaire doelgroep van de opleiding en beschikt over studentgebonden deskundigheden met betrekking tot de studielast, de onderwijsaanpak, de voorzieningen en de kwaliteitszorg bij opleidingen in het domein. Voor deze visitatie is mevrouw De Wit aanvullend individueel geïnstrueerd over het proces van visitatie en accreditatie in het hoger onderwijs en over de werkwijze van NQA.

Opleiding:

2011 – heden HBO Pabo Saxion Hengelo
2010 – 2011 HBO facilitymanagement Saxion Deventer (afgebroken)
2005 – 2010 HAVO Waerdenborch Holten

Werkervaring:

2014 – heden Recreatieteam “de Poppe” Markelo Animatiemedewerker
2008 – heden Jumbo Leussink Goor Kassamedewerker

De heer P. van Achteren LLB

De heer Van Achteren is ingezet als NQA-auditor. Hij is sinds 2008 werkzaam als auditor en adviseur bij NQA. Hij is ervaren in het uitvoeren van visitatie- en adviestrajecten in verschillende sectoren van het hoger onderwijs. Naast visitaties houdt Peter zich bezig met het samenstellen van visitatiepanels en is hij als accountmanager actief. Vanuit zijn opleiding en ervaring heeft de heer Van Achteren kennis van onderwijskundige en bedrijfskundige processen. De heer Van Achteren heeft in het najaar van 2010 deelgenomen aan de training van de NVAO en is gecertificeerd secretaris. Naast de onderwijsvisitaties is de heer Van Achteren ook betrokken bij visitaties van woningcorporaties.

Opleiding:

2012 – 2013 Bedrijfskunde (verkort), Avans+, Breda
2006 – 2009 Politicologie, Politieke structuren en Processen, Universiteit van Amsterdam, Amsterdam
2006 – 2007 Onderwijskunde, Universiteit van Amsterdam, Amsterdam
2002 – 2006 Sociaal Juridische Dienstverlening, Hogeschool Utrecht, Utrecht
2001 – 2002 Management, Economie en Recht, Christelijke Hogeschool Windesheim, Zwolle

Werkervaring:

2008 – heden Netherlands Quality Agency, auditor/adviseur
2008 – heden Raeflex, secretaris visitaties woningcorporaties
2006 – 2007 Docentenauditor ISBW opleidingen
2006 – 2007 Studentpanellid NQA, visitaties hbo-opleidingen
2005 – 2007 Voorzitter opleidingscommissie SJD
2004 – 2005 Stagiair beleidsmedewerker/publieksvoorlichter Tweede Kamerfractie D66

Bijlage 4: Bezoekprogramma

DINSDAG 16 SEPTEMBER 2014

inhoud gehele opleiding

Aanvang	Onderwerp	Wie met panel	Locatie
09.30 uur	Ontvangst	Peter Lemmens (interim) Ingeborg Janssen Reinen (oud-directeur) Mieke Koeslag (projectleider)	1.13
10.30 uur	Inleiding (elevator pitch) door Mieke (projectleider)	Binnenkring: panel en directie Buitenkring: alle betrokkenen van de dag en geïnteresseerden	Pabo plein
11.00 uur	Materiaalbestudering	Alleen panel	1.13
12.30 uur	Lunch	Alleen panel	1.13
13.00 uur	Rondleiding door het gebouw o.l.v. studenten	Helpt panelleden. Door: Mary-Lou Knops, Rafke van Dijck (4 ^e jaars)	hele gebouw
13.00 uur	Open spreekuur met panel	Helpt panelleden. Alle studenten en docenten die willen/kunnen	1.13
13.30 uur	Materiaalbestudering	Alleen panel	1.13
15.30 uur	Inhoud Pabo 1 t/m 4: studenten	Student Pabo 1: Berry Rinkens, Colin Vos Student Pabo 2: Jill Jungen, Jean-Paul Reul Student Pabo 3: Celine Leblanc, Sonja Roovers, Sanne Heijmans Student Pabo 4: Jonnie Pierik, Eveliene Smeets	1.13
16.30 uur	Inhoud Pabo 1 t/m 4: docenten	Bianca Beckers (Internationalisering, OJW, studieadviseur) Vivian Knols (Kunstzinnige Oriëntatie) Ingrid van Mulkom (leeftijdprofilering, zorg, Menswetenschappen) Ellen Siebenlist (onderzoek) Ankie van den Broek (Nieuwe Media, Menswetenschappen) Lou Slangen (Wetenschap & Techniek) Margreet Vriesema (Nederlands) Wim Brouwer (rekenen/wiskunde)	1.13
17.15 uur	Materiaalbestudering	Alleen panel	1.13

+ Extra gesprek met Ellen Siebenlist en Paul Hennissen, beiden verantwoordelijk voor onderzoekslijn en trainingen onderzoek.

Aanvang	Onderwerp	Wie met panel	Locatie
08.30 uur	Materiaalbestudering	Alleen panel	1.13
09.45 uur	Inhoud, programma en toetsing: 1 vierdejaars en alumni van de door dNP geselecteerde eindwerken	Huidige vierdejaars: Gideon Wetzelaer. Alumni dNP: Nickie Feron, Germaine Püts, Anouk Creemers. Alumnus Zuyd-oud: Leslie Jacobs Alumni Fontys-oud: Laurie de Willigen (voltijd), Patricia van Roij (deeltijd)	1.13
10.30 uur	Inhoud, toetsing en afstuderen: begeleiders en beoordelaars van de door dNP geselecteerde eindwerken	Lou Slangen (beoordelaar onderzoek en vakprofilering NW&T) Vivian Knols (interne assessor LIO) Liesbeth Fransen (studieloopbaangeleider) Per Ebbelink (externe assessor LIO) Ron Aspers (externe assessor LIO) Marcel Graus (beoordelaar vakprofilering drama/muziek, SLB'er Zuyd-oud) Twan Brouns (interne assessor Zuyd-oud) Monique Gommers (interne assessor Fontys oud)	1.13
11.30 uur	Inhoud en aan inhoud gerelateerde processen: aansturing: MT-leden	Ingeborg Janssen Reinen (oud-directeur), Peter Lemmens (interim directeur), Markus Nijmeijer (teamleider OP), Marieke Opgenoorth (teamleider OOP), Paul Hennissen (lector), Mieke Koeslag (vz curriculumcommissie), Mieke Groten (coördinator werkplekieren), Marcel Gijsen (coördinator werkplekieren)	1.13
12.15 uur	Lunch en overleg	Alleen panel	1.13
13.15 uur	Inhoud en aan inhoud gerelateerde processen: borging: commissieleden	Jack Claessen (kwaliteitszorgcommissie) Monique Gommers, Irene Triebels (examencommissie) Rens Gresnigt, Anneriet Florack (toetscommissie) Mieke Koeslag, Henk Acampo (curriculumcommissie) Frans Crombach (opleidingscommissie)	1.13
14.30 uur	Eventuele extra gesprekken	Nader te bepalen door panel: Rens Verkoelen (Alumnus dNP) Mieke Groten (SLB'er en beoordelaar onderzoek Rens) Anja Roos (beoordelaar onderzoek Rens)	1.13
15.30 uur	Beoordelingsoverleg	Alleen panel	1.13
16.30 uur	Terugkoppeling bevindingen panel	Hele team, betrokkenen en geïnteresseerden	Pabo plein

Bijlage 5: Bestudeerde documenten

Bijlagen bij kritische reflectie en ter inzage:

- Hoofdstuk 0
 - 1. Opleiding tot & professionalisering van Leraar Basisonderwijs Zuid/Midden Limburg 2010 – 2014, visiedocument september 2009

- Hoofdstuk 1
 - 2. Competentiematrix dNP
 - 3. SBL-competenties
 - 4. Matrix koppeling SBL en Dublin
 - 5. Curriculumbeschrijving

- Hoofdstuk 2
 - 6. Beknopt Curriculumoverzicht in Word
 - 7. Handboek Werkpleklers de Nieuwste Pabo
 - 8. Link website voor studiegids: www.denieuwstepabo.nl/curriculum
 - 9. Literatuurlijst
 - 10. OER 2013/2014

- Hoofdstuk 3
 - 11. Overzicht docenten

- Hoofdstuk 5
 - 12. Kwaliteitsplan

- Hoofdstuk 6
 - 13. Toetsplan
 - 14. Afstudeerhandleidingen dNP, Zuyd-oud, Fontys-oud
 - 14.A1: Handleiding vakprofileringen de Nieuwste Pabo.
 - 14.A2: Handleiding Onderzoek de Nieuwste Pabo.
 - 14.A3: LIO en LIO-beoordeling de Nieuwste Pabo
 - 14.B1: Slotassessment en zelfbeoordeling DAZZ Zuyd
 - 14.B2: Handboek LIO Zuyd
 - 14.C1: Het competentie-examen in de afstudeerfase voltijd Fontys
 - 14.C2: Het competentie-examen in de afstudeerfase deeltijd Fontys
 - 15. Overzichtslijst afstudeerders september 2012 t/m augustus 2014
 - 16. Door ons geselecteerde afstudeerstukken

 -
 - 17. Overzicht contacten werkveld
 - 18. Lijst materiaal (verzonden bijlagen en ter inzage stukken)

Hoofdstuk 0	Convenant Opleiden in de school. Schoolbesturen & dNP Zuid-Limburg Convenant Opleiden in de school. Schoolbesturen & dNP Midden-Limburg/Westelijke Mijnstreek
Hoofdstuk 1	Benchmark dNP 2013/2014
Hoofdstuk 2	Analyse van de propedeusefase, oktober 2013 Brochure Onderwijsvisie Zuyd maart 2014 Beleidsplan Internationalisering 2014-2018 Criteria Academische basisscholen 2015-2019, concept juni 2014 Document studiebegeleiding dNP 2012 Handleiding Curriculum de Nieuwste Pabo 2010 Jaarverslag Academische Opleidingsschool PO Limburg 2012 Onderzoekslijn de Nieuwste Pabo 2014 Onderzoeksplan en verantwoording dNP 2014 Projectplan Academische Opleidingsschool Midden-Limburg 2012 Projectplan Academische Opleidingsschool Zuid Limburg 2012 Projectplan Leerlandschap 'Versterking samenwerking' Opleidingsschool Midden-Limburg 2013 Projectplan Leerlandschap 'Versterking samenwerking' Opleidingsschool Zuid-Limburg 2013 Selectie van curriculum- en toetsonderdelen uit alle studie jaren Strategisch beleidsplan Lectoraat Opleiden in de School 2012
Hoofdstuk 3	Evaluatie Jaarteams 2013-2014 MACON 2014 en MARAP 1-2014 Overzicht achtergrond en gevolgde dNP-cursussen van mentoren, schoolopleiders en directeuren Overzicht professionalisering OOP 2014 Personeelsbeleidsplan dNP 2013 Scholingsplan 2013-2014
Hoofdstuk 4	Handboek SLB de Nieuwste Pabo 2014
Hoofdstuk 5	Digitale Blackboard-omgeving 'Kwaliteitszorg' (digitaal in te zien): <ul style="list-style-type: none"> • Alumni-enquêtes • Externe audit 2011 • HBO monitor 2013 • Integrale kwaliteitsanalyse 2012 en 2013 • Interne audit 2013 • MTO de Nieuwste Pabo 2014 • NSE 2013 en 2014 • Studentenevaluaties • Verbeterplannen • Verbeterprojecten 2014/2015 • Verslagen relevante commissies • Werkplekenquêtes Strategisch Plan Zuyd 2014-2018
Hoofdstuk 6	Selectie afstudeerproducten uit de overzichtslijst, inclusief beoordelingen Taken examen- en toetscommissie en route archivering toetsinstrumenten dNP 2013

Bijlage 6: Overzicht bestudeerde afstudeerwerken

Hieronder een overzicht van de studenten van wie het panel de afstudeerwerken heeft bestudeerd. Conform de regels van de NVAO zijn alleen de studentnummers opgenomen.

De Nieuwste Pabo:

1024019	1053019	0944831	5238932
1052101	1025554	5223911	0842699
5237460	1030450	0916269	5236488
1049216	1066641	5243858	

Zuyd Hogeschool:

0925527	0721654
0837806	0918547
0921157	0902373

Fontys Hogescholen:

2151542	2157637
2171307	2110098
2147450	2146354

Bijlage 7: Verklaring van volledigheid en correctheid

Netherlands Quality Agency

Verklaring van volledigheid en correctheid van de informatie

Betreffende de visitatie van de opleiding:

Opleiding tot leraar Basisonderwijs

Instelling: De Nieuwste Pabo

Visitatie datum: 16, 17 en 18 september 2014

Ondergetekende: ...

Drs. M. Nijmegen

vertegenwoordigend het management van de genoemde opleiding,

in de functie van: ...

Teamleider

verklaart hierbij dat alle informatie ten behoeve van de visitatie van de genoemde opleiding in volledigheid en correctheid ter beschikking wordt gesteld, waaronder informatie over alternatieve afstudeerroutes die momenteel en/of gedurende de afgelopen 6 jaar (hebben) bestaan, zodat het visitatiepanel tot een op juiste feiten gebaseerde oordeelsvorming kan komen.

Handtekening:

A handwritten signature in black ink, appearing to be 'M. Nijmegen', written over a horizontal line.

Datum:

10-7-14